

Innemiljø-testen

To fysioterapeut-studenter har gått gjennom Universitetets lesesaler. Se hva som er den verste og den beste lesesalen. Helse-spesial, side 14-16

I verdenstoppen

– Å bli inspirert er det enkleste som er, jeg er veldig lettlatet, forteller en av verdens mest eminente fotografer, Morten Krogvold.

Side 18-19

Bodegaen kan bli stengt

Bodegaen overholder ikke røykeforbudet på Universitetet. Resultatet kan bli låste dører. – Vi kan ikke miste Bodegaen, sier Arne Gya, president i Samfunnet.

Side 12-13

Statsbudsjettet fra A til Å

Side 6-7

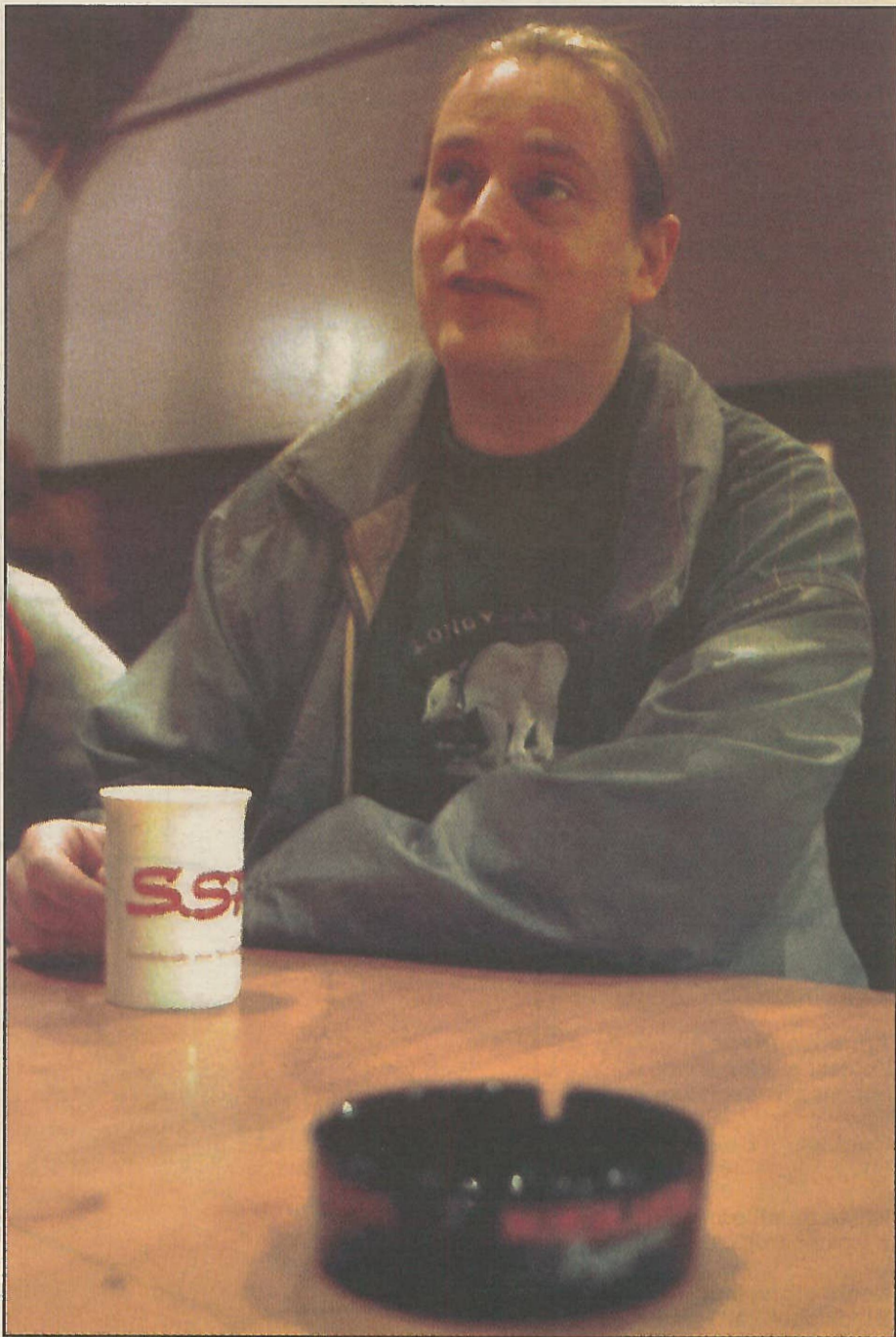
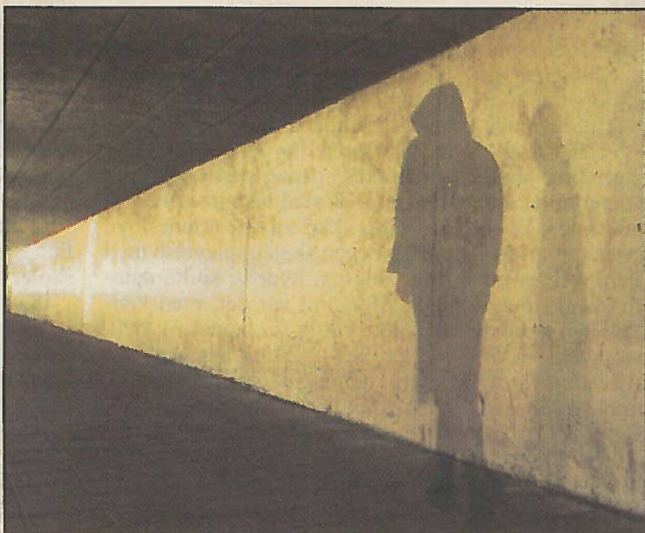

Foto PETER A. JAKOBSEN

Heksebrenning på H&M

Det lukter stadig brent i KV-bygget. Heisen går plutselig helt av seg selv. En 400 år gammel heksejakt puster oss i nakken.

Side 20-21

Får lesesal i kjemilager

Studentene ved Mat-Nat er tilbudt lesesal vegg i vegg med eksplosive og brannfarlige kjemikalier.

Side 8-9

Utopia

Utopia er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte over semesteravgifta.

Ansvarlig redaktør:
Trine Andreassen

Kulturredaktør:
Kristin Danielsen

Desksjef:
Audun Rundberg

Sivilarbeidere:
Øyvind Olsen
Markus Bruun

Redaksjonen:
Wenche Arntzen
Marit T. Balstad
Stine Bøe
André Bruun
Henriette Brændeland
Kine Dørum
Christoffer Eilifsen
Peter A. Jakobsen
Eline Johansen
Thomas Johansen
Stein-Hugo Johnsen
Olav Kandal
Stine Larsen
Sigve Leland
Ragnar Lillevoll
Christian Lund
Kjartan Otterå
Marianne Nielssen
Ragnhild Vik Nilsen
Erica Restoften
Lene Rochmann
Silje Haukland Ryvold
Jon Terje Eiterå
Margrete Farai Vik

Adresse:
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø

Telefon:
77 64 53 66

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@utopia.no

Vev:
www.utopia.no

Annonsepriser:
Kontakt oss for tilbud,
annonse@utopia.no

Opplag:
5000

Neste deadline:
25. oktober 2001

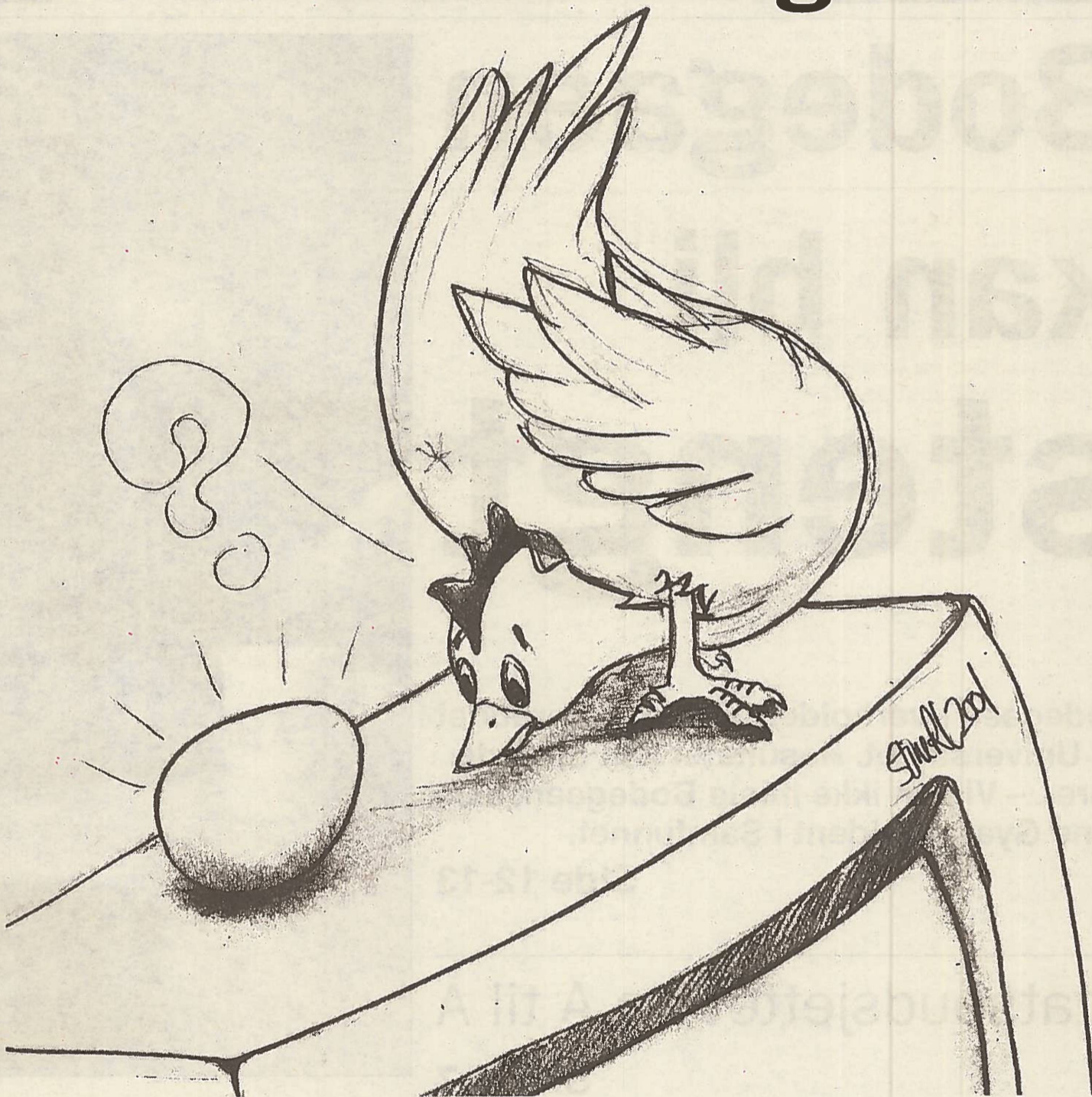
Neste utgivelse:
31. oktober 2001

Trykk:
Troms avistrykk

ISSN:
0806-9611

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet utarbeider en stortingsmelding som vil forandre lærerutdanningen. Charlotten Antonsen, leder i Norsk Lærerstudentlag, tar for seg lærerutdanningen.

NLL er opptatt av stortingsmeldingen om lærerutdanning

Illustrasjon STINE R. LARSEN

Siden forrige reform i lærerutdanning, er det ennå ikke gått 5 år. Likevel er KUF i gang med en stortingsmelding som vil forandre lærerutdanningene; noe vi i Norsk Lærerstudentlag mener er på sin plass!

Kronikk CHARLOTTE ANTONSEN
Leder i Norsk Lærerstudentlag

Spørsmålet for oss blir da: hva må endres, og hvor mye må det endres? Vi tror til og med at våre forslag til endringer er ganske presise ettersom vi vet hvor skoen trykker.

NLL mener at praksis må fordeles utover hele studiet, noe som gjør at man får en mye bedre vekselvirkning mellom teori og praksis. Det er når en kan få prøve seg i yrket, at en ser om dette er noe som passer for en, eller om en har valgt feil retning. Dette gir bedre mulighet både for egen del og for utdanningssystemet til å vurdere skikkethet og egnethet.

Når det gjelder hva som kommer først av høna og egget, så er det et vanskelig spørsmål som minner mye om lærerutdanninga og skolen. Nå har vi fått L-97, men dette har i svært liten grad ført til endringer i lærerutdanningen, slik at alle gode intensjoner om nye arbeidsformer, undervisningsformer og ny lærerrolle på en måte får en vanskelig start. Ingen av de lærerene som er i arbeid har jobbet på denne måten; få får etterutdanning og nye lærere kommer ut med den samme kunnskapen som før. Da er det ikke til å komme bort fra at reformer tar tid, og at lærere føler seg frustrerte.

Dette gjelder også IKT som er på tur inn i norsk grunnskole. Her er det viktig at lærerutdanningene

trykker på og bruker dette i undervisning, og ikke bare forlanger at en innleveringsoppgave skal være laget i tekstbehandler. En pedagog må ha opplæring i hvordan dette kan brukes i pedagogiske opplegg, dersom IKT skal benyttes overhodet. Hvis ikke vil det minne mye om min egen skoleopplevelse med Data valgfag, hvor vi spilte data-spill. Morsomt var det, men kanskje ikke viktig for landet...

Når det gjelder lengden på lærerutdanningen så ønsker alle, også vi lærerstudenter; mer av alt. Dette er kanskje bakgrunnen for at noen mener at lærerutdanningen må utvides med et år, men da tror jeg vi bommer. Kravene til at høyere utdanning må bli mer effektiv har vært sterke siden høg-

skolereformen i 1994, noe som i lærerutdanningen har ført til kutt i undervisningstimer. Disse kuttene har gjort at en lærerstudent i dag ikke lærer noe om sentrale emner som barn i sorg eller overgrep mot barn. Det må derfor mer midler inn i lærerutdanningen slik at hver lærerstudent får mer undervisning. Det er plass til betydelig mer i en lærerutdanning før vi må endre rammene, men da må det også komme nye midler og ikke bare "organiserte selvstudier" som det finnes eksempler på at noen høgskoler bedriver.

Kvalitet og organisering mener vi er nøkkelordene når vi nå skal endre på utdanningen vår. Norsk Lærerstudentlag vil derfor gi våre første karakterer til norsk lærerutdanning:

Innhold: kan bli bedre
Organisering: kan bli bedre
Lengde: tilfredsstillende.

Uoppdagede univers

Tekst MORTEN ODDVIK

Det er rart hvordan ens hverdag kan bli snudd på hodet i mer enn den geografiske forstand når man legger studiehverdagen til soloppgangens land.

De trygge omgivelsene i Tromsø ble byttet ut med millionbyen Tokyo for et års tid med bakgrunn i en utvekslingsavtale. En gaijin, en utlending, landet i Tokyo for å utforske studentlivets gleder på andre siden av kloden. Den orientalske varmen møtte meg med smil.

Min studenthverdag har ikke gått av stabelen ennå, så jeg har benyttet anledningen i de to første ukene til å utforske den østlige hovedstad, etter at Tokyo overtok etter Kyoto i 1868, på japansk vis med kamera rundt halsen og heseblesende tempo.

I løpet av mine første dager har jeg skuet det japanske landskapet fra Fuji-san, det gudomme-

lige vulkanske fjell vest for Tokyo og besøkt de kongelige hager. De kulinariske gleder har jeg også fått smake, med alt hva det innebærer av råvarer fra havets skattkammer.

Det hvilte visserlig noe guddommelig over Kabukiteateret også, en gammel, japansk teaterform hvor historier fra det føydalske samfunn males med bred pensel av onnagata, menn utkledd som kvinner til perfektion. Estetiske bevegelser og mønstre hvor detaljer er viktigst. En håndbevegelse, en fallende blomst, en sammenrullet papirrull. På bakerste rad satt en gaijin forstummet av estetikken.

Japanerne er meget opptatt av mikrokosmos, de små ting. En bento, ferdiglagd lunsj i boks, hvor maten ligger sirlig i små rom, med en filosofi at det skal være balanse mellom elementene. Tradisjonsrike kunstretninger som bonsai, miniatyrtrær, og bonkai, miniatyrlandskap, bærer preg av utstudert

detaljrikdom og presisjon.

Paradokset er at japanerne ofte mister det store perspektivet og resulterer i ragende betongbygg og lite estetiske broer og motorveier. Men blant all denne styggedommen finnes det små paradiser og utopiske univers. I all denne urbanitet finnes små rikdommer som venter på å bli oppdaget. Ett år ligger foran meg lik en bento med sine små, uoppdagede rom, hvis hemmeligheter venter på å bli oppdaget.

Dewa, mata!

Reiser ikke 25-åringene hjem?

Er du over 25 år, er det på tide å fly på egne vinger. Det mener i hvert fall regjeringen. Derfor nekter de 42 prosent av studentene reisestipend.

Kommentar TRINE ANDREASSEN

I forslaget til neste års statsbudsjett ikke bare foreslår Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF) å senke maksimalbeløpet du kan få i reisestipend fra 14.000 kroner i året til 7.000 kroner. De vil heller ikke støtte hjemreiser for studenter over 25 år.

Hjem til jul

Det betyr at mer enn fire av ti studenter fra nå av må ta av sitt vanlige stipend og lån for å reise hjem til jul og på sommerferie. Eller de må jobbe ved siden av studiene, som er akkurat det statsråd Trond Giske mener man skal unngå gjennom den nye reformen innen høyere utdanning.

Et slikt kutt i reisestipendet rammer først og fremst studenter som har valgt å reise langt for å studere. Kommer du fra Kristiansand og studerer ved Norges fiskerihøgskole i Tromsø, har du med andre ord et problem. Dagens reisestipend-ordning kan kanskje oppfattes som urettferdig, fordi studenter som studerer nært hjemmet får mye mindre støtte enn studenter som kommer langveis fra. Enkelte trom-

søstudenter som kommer sørfra får også mer i reisestipend enn de faktisk bruker på å reise. Slik sett kan det kanskje være riktig å kutte noe i det maksimale støtbeløpet. Å halvere summen er imidlertid å ta altfor hardt i. Og når man heller ikke øker støtta for dem som bor nærmest studie-stedet, har man ikke klart å rydde opp i urettferdighetene.

Sulten sparegris

Å fjerne reisestipendet for studenter over 25 år hører ingens- steds hjemme. Om det er et ledd i regjeringens forsøk på å få studentene raskere gjennom systemet, er man på ville veier. Studenter trenger støtte til hjemreise si ikke bare fordi de nylig har flyttet hjemmefra og ønsker en tur hjem til mor og far nå og da. Men også fordi de har trang økonomi. Med dette får studenter over 25 år ei mer bunnskrapt lommebok enn sine yngre medstudenter. Det er ei fullstendig ulogisk forskjellsbehandling.

Distriktpolitisk er det også helt tulle. Når en ungdom reiser fra Kåfjord til Oslo for å studere, håper hjembygda at studenten skal komme tilbake med sine nye kunnskaper. Da er det viktig å holde vedlike båndene til hjemkommunen. Når studenten er så

uheldig å passere 25 år, blir det vanskelig. En flybillett fra Oslo til Kåfjord gjør et stort innhogg i en student-sparegris.

Trekker ikke nordover

Mange av studentene ved Universitetet i Tromsø har valgt å studere svært mange mil unna hjemstedet sitt. Regjeringens forslag frister neppe flere studenter sørfra til å flytte nordover for å studere.

Det hjelper ikke med 1.000 kroner mer i måneden. De pengene går med i dragsuget fordi studentene må slutte å jobbe for å få tid til å lese så mye at de klarer å stå på eksamen.

Men kan man ikke bare spare litt, da? Skal man ikke ha det litt trangt økonomisk som student og måtte spare litt? Jo, mange studenter kan sikkert kutte ned på forbruket sitt. Men akkurat reisestipendet må man ikke fjerne. Å ha råd til å reise hjem er en rettighet studentene må få beholde. Også de over 25 år.

25 år siden

I meldinga står det at på kvar skolestad skal det opprettast eit sams elev- og studentting. Dvs eit ting for universitetet og andre skolar i Tromsø. Valet til dette tinget går føre seg ved urneval og etter forholdstalprinsippet og representantene har ikkje bunde mandat. Attendekallingsretten vert og fjerna. Det vert ei gulltid for studentaristokratar og pampeveldet. Det skal også arrangeres kurs for tilittsmenn, og samstundes skal pampane lønast.

Hentet fra artikkelen *Rasering*

10 år siden

Universitetet i Tromsø har på neste års budsjett fått en bevilgning på 40 millioner kroner som er ørmerket "The polar cap radar" Radaren er en utvidelse av EISCAT-samarbeidet. Radaren skal bygges på Svalbard og vil totalt koste ca. 140 millioner. Norges andel av dette vil være disse 40 millionene. De andre samarbeidspartnere i dette prosjektet er England, Sverige, Finland, Frankrike og Tyskland. Radaren skal brukes til å forske på polaratmosfæren.

Hentet fra *Ny radar på Svalbard*

Kjemisk rot

Historien om leseplassene på Mat-Nat er lang og floket. I vår fikk studentene vite at fakultetsledelsen ønsket å gjøre den nest største lesesalen om til kontorer. I sommerferien ble lesesalen tømt, og studentene skulle få ny lesesal i et lager hos Institutt for kjemi. Tida gikk uten at studentene så noe til lesesalen. Nå har et skriv kommet for dagen, som fraråder ei plassering av leseplasser i kjemilageret. Årsaken er at det ligger vegg i vegg med andre kjemilagre som inneholder brannfarlige og eksplosive kjemikalier.

■ En ting er at dette burde ha blitt oppdaget tidligere. Lesesalen skulle ikke ha blitt tømt før man hadde et nytt rom leseplassene kunne flyttes rett inn i.

■ Viktigere er kanskje at studentene føler seg overkjørt av Plan- og driftsavdelinga. Studentene synes de ansatte blir prioritert milevis foran dem når studentareal må flyttes fordi de ansatte skal ha mer plass. Dokumentet som gjorde instituttstyret for kjemi betenkt over å la kjemilageret bli lesesal, var dessuten ikke sendt til studentrådet på Mat-Nat. Bare fordi en studentrepresentant i instituttstyret sendte skrevet videre, fikk studentrådet såpass tidlig vite at studentene var tenkt plassert i et helsefarlig lokale.

■ Det er lett å forstå frustrasjonen blant studentene. De burde være de første til å få informasjon som angår dem.

■ Når kommunen har uttalt seg i saken, får vi se om kjemilageret utgjør en så stor fare for studentenes helse at de ikke kan ha leseplasser der. I så fall må de få tilbake sin gamle lesesal. Mange av de administrativt ansatte kan flyttes opp til Gjennomgangsbygget. Det er viktigere at studentene får leseplasser nær forelesningsrommene og fagmiljøene.

■ Realfagene opplever en studentflukt. Nedprioritering av studenter har ikke akkurat magnetisk tiltrekningskraft på studie-søkende. Det skremmer snarere bort dem som har kommet til Tromsø.

■ Som ny-rector Jarle Aarbakke sa den dagen han ble valgt: – Studentene er de viktigste, uten dem stopper Universitetet i Tromsø. I framtida må vi vise at vi tar vare på studentene.

■ La oss håpe han gjør ordene om til handling.

Fem til valg

FÆSTLI FOLKEPARTI: Leder Marianne Dobak Jensen.

I år stiller fem politiske lister til urnevalget. De lover å jobbe for både studentkafé med øl, butikk på universitetsområdet og studentsosiale rom på hvert fakultet.

Tekst TRINE ANDREASSEN
Foto MARCOS PORCIRES OG TRINE ANDREASSEN

Antallet lister har økt med ei fra i fjor. Nå håper studentpolitikkerne også valgdeltakelsen vil øke fra fjorårets 6,3 prosent.

Kafé

Terje Håkstad er listetopp for Sosialistisk studentlag (SSL) som ble suverent størst i fjorårets valg. Han lover at SSL skal skape debatt, arrangere seminarer og konferanser, samt bruke Driv mer det kommende året.

– Vi skal helt klart bli mer synlige, og det skal vi få med de andre listene på.

Håkstad mener det er viktig at Studentstyret engasjerer seg i saker som terroren i USA, som ikke har direkte med studentene i Tromsø å gjøre.

– Å engasjere seg i slike saker vil skape debatt fordi det er saker alle har ei mening om. Studentstyret har et moralsk ansvar for å skape et vidt engasjement. En av de viktigste sakene for SSL i år er kreativ undervisning.

– Studentene skal ikke bare kopiere det foreleseren sier. Det må være diskusjon, med hendelser fra hverdagen.

En kafé på universitetsområdet og å skape et klarere skille mellom de politiske listene gjennom hele året er også viktig for SSL.

Skjenkebevilling

Moderat liste vil legge mest vekt på å få et samlingssted på universitetsområdet med skjenkebevilling.

– Det vil være vanskelig å skape et miljø uten skjenkebevilling. Samlingsstedet skal ha engelske åpningstider, fra klokka 18 til 22, forteller leder Tor Arne Morskogen.

Å få en lavpriskjede på universitetsområdet er også viktig for Moderat liste.

– Studentene sparer tid hvis de slipper å reise inn til sentrum.

Morskogen synes Studentstyrets AU gjorde et godt grep da de kuttet antall valgdager og intensiverte valgperioden.

– Dessuten er det lurt å flytte

listetopp-debatten fra Driv og til UB-kjelleren.

Morskogen framhever uenigheten om reklamefinansierte kladdebøker som et skille mellom listene.

– Når det er klare, fordelaktige tilbud til studentene, som dette var, bør man si ja. Moderat liste er for en viss andel kommersiell virksomhet på campus.

Morskogen tror en ideologisk debatt der man diskuterte Universitetets rolle i samfunnet, ville ha økt valgdeltakelsen.

Lenger høstsemester

Det er Marianne Dobak Jensen, leder av Fæstli folkeparti, helt uenig i.

– Jeg ville aldri ha kommet på en slik debatt.

Fæstli folkeparti er den eneste av årets lister som aldri har stilt til valg før.

– De som har stilt tidligere, har gjort en dårlig jobb når bare litt over seks prosent av studentene gidder å stemme. Veldig mange studenter har ingen anelse om hva Studentstyret gjør. Vi vil ha valgdeltakelsen opp med et par prosent.

Noen klar strategi for å få det til, har ikke Fæstli folkeparti ennå.

Å få fortløp i arbeidet med studentbevis i bankkort-størrelse er en av hovedsakene til Fæstli folkeparti. Dessuten må høstsemesteret bli lenger.

– Det må vare til 27. november. Studentene trenger ikke to måneder juleferie, mener Dobak Jensen. Med lenger semester tror Fæstli folkeparti studentene både vil bli bedre kjent med medstudentene sine og få tid til å modnes faglig.

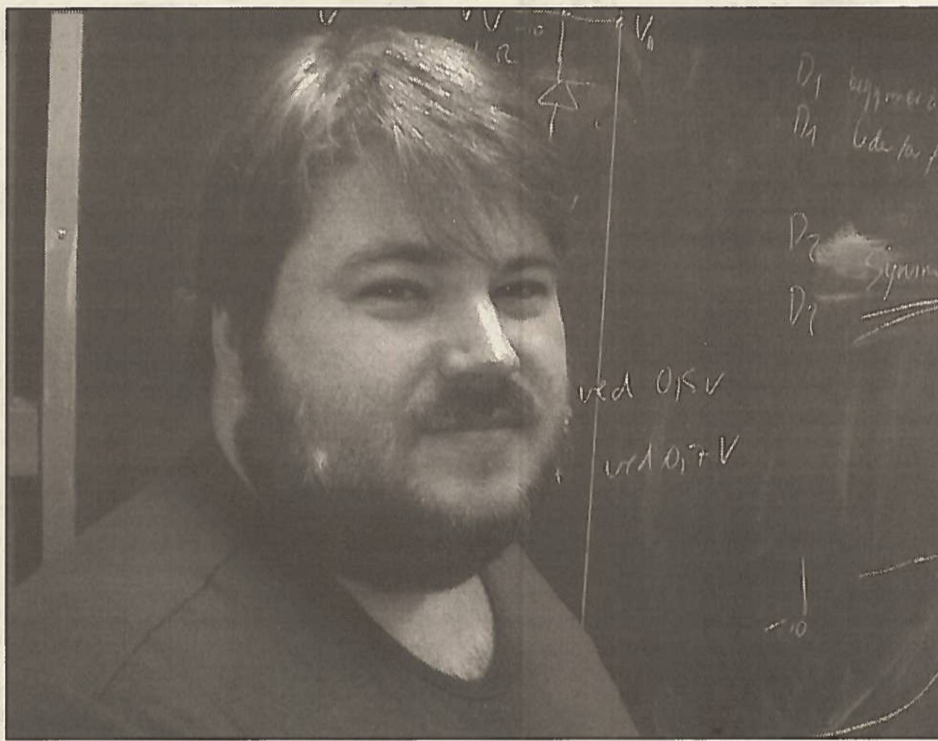
Fadder i ett semester

Nærmiljøet til studentene er viktig for SEL 2001.

– Vi vil at studenten skal bli mottatt av ei fakultetsbasert fadderordning som varer i et helt semester, forteller førstekandidat Robert Hagen.

– Dessuten skal studentene ha krav på basisgoder som leseplass og bokskap. Vi vil ha døgnåpne studentsosiale kontorer på hvert fakultet, slik at man kan slappe av,

SEL: Listetopp Robert Hagen.

ta seg litt mat, se på TV og prate med folk, sier Hagen. En lønnet studentrepresentant på hvert fakultet skal bidra til å styrke studentorganiseringa og ha en service-funksjon overfor studentene.

– Det fungerer på Mat-Nat, og da bør det fungere på de andre fakultetene også, mener Hagen.

Allmøter vil de også ha, for at studentene skal ta mer aktiv del i studentpolitikken. Og studentene skal ha flertall i Samskipnaden.

Årets liste er ikke samme SEL som i fjor.

– I fjor ville de ha bort det eksisterende, men kom ikke med løsninger. Det gjør vi, sier Hagen.

Mer penger til Samfunnet

– Vi vil opprettholde og øke støtten til studentsosiale aktiviteter, frister Elizabeth Aarag, listetopp for Sosialdemokratisk studentforening (SSF). Hun mener særlig Driv, Samfunnet og Uka bør få mer støtte. Studenter med familie må også dras med i studentaktiviteter, synes SSF.

– Dessuten vil vi ha flere barnehageplasser og familieleiligheter.

Tverrfaglighet er også viktig for SSF, og Aarag mener Kreativ uke er et skritt på vei for bedre samarbeid mellom fakultetene.

– Vi må dessuten puste liv i vekttallsutvalget igjen. Studentene må få mulighet til å få utbytte av sin studentsosiale aktivitet i en eller form. Det må gjenspeile erfaringa de faktisk får av den typen ting. For det er klart det går ut over studiene når du gjør en jobb for studentaktivitetene.

Aarag forstår godt at listene kritiseres for grå valgkamp.

– Men vi klarer dessverre ikke å komme opp med noe bedre. Det blir løpesedler og deltakelse i år også. Studentene må imidlertid vise interesse selv, synes listetoppen og håper SSF klarer å få tre representanter i Studentstyret.

Fakultetsdebatt

Det blir fakultetsdag torsdag 18. oktober på B-1005, Det samfunnsvitenskapelige fakultet. – Alle de valgte fakultetsrepresentantene kommer på banen, og de vil delta i en konferanse eller debatt, forteller redaksjonssekretær Berna Cinar i Studentstyret. Der skal likheter og forskjeller, samt felles interesser bli lagt fram.

Politisk debatt

Tirsdag 23. oktober kl. 12 blir det paneldebatt i UB-kjelleren, og alle de politiske listene skal stille. – Vi håper gjennomgangstrafikken vil sørge for bra oppmøte, sier Cinar. Forhåndsstemminga til urnevalget har startet og vil vare fram til 24. oktober. Torsdag 25. og fredag 26. oktober vil selve urnevalget gå av stabelen.

SSL

- Kreativ undervisning
- Kafé på universitetsområdet
- Øke engasjementet rundt valget hele året
- SMS-meldingstjeneste på Universitetet
- Flere barnehageplasser
- Månedskort til 300 kr på kollektivtransport
- Sette fokus på Universitetet i samfunnet
- Miljø
- Neste valg skal foregå over Internett

Moderat liste

- Samlingssted på universitetsområdet med skjenkebevilling
- Lavpriskjede på universitetsområdet
- Helgeåpent UB i eksamensperioden
- Nøkkelkort til lesesalsplasser
- Minibank på UB

Fæstli folkeparti

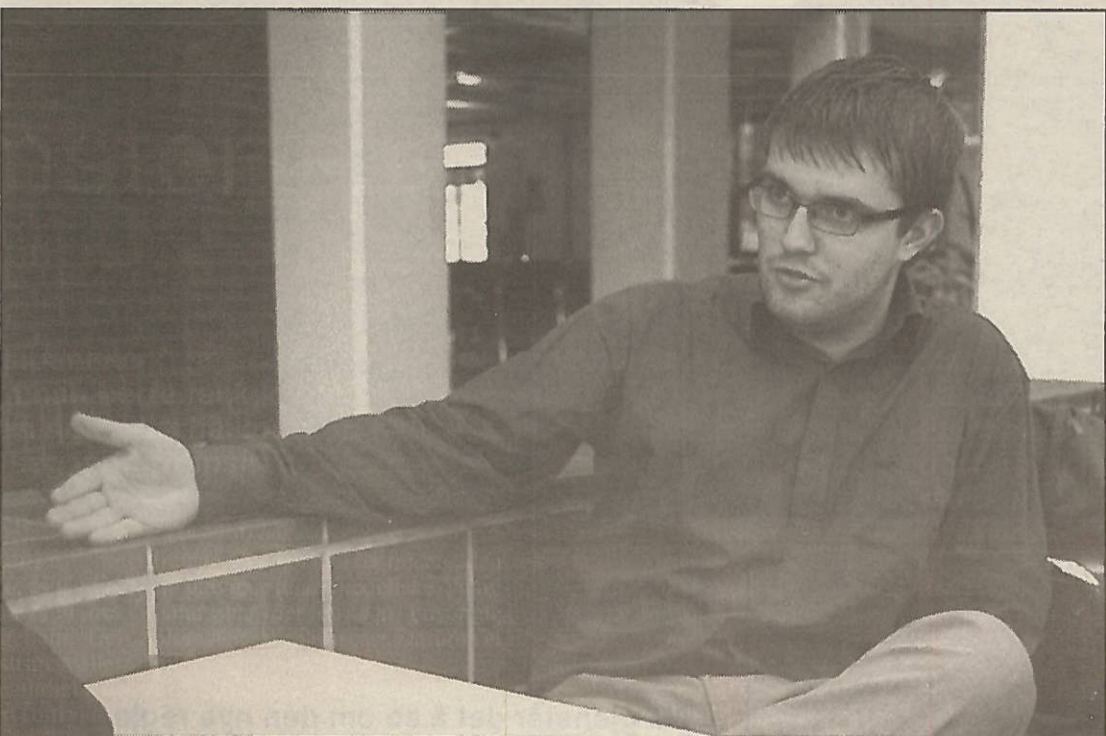
- Få den billigste butikkjeden på campus
- Studentbevis i bankkort-størrelse
- Bedre og billigere mat i kantinen
- Lenger høstsemester
- Organisert bruktbokmarked
- Festligere studietid
- Bedre lufteanlegg på UB
- Brann- og terrorøvelse

SOSIALISTISK STUDENTLAG: Listetopp Terje Håkstad.

SOSIALDEMOKRATISK STUDENTFORENING: Listetopp Elizabeth Aarag.

MODERAT LISTE: Leder Tor Arne Morskogen.

SEL 2001

- Fakultetsbasert fadderordning
- Studentsosialt kontor på hvert fakultet, med en lønnet studentrepresentant
- Nøkkelt kort til ditt fakultet
- Bedre integrering av utenlandsstudentene
- Mer penger til Studentenes sosialtjeneste
- Allmøter og direkte valgte representanter
- Bort med de politiske listene

SSF

- Mer støtte til studentsosiale aktiviteter
- Flere barnehageplasser
- Flere familieleiligheter
- Mer tverrfaglighet
- Belønne deltakelse i studentaktiviteter

Go before it's too late*

*The KILROY ticket. For young people under 26 and students under 33 only.

Skal du hjem til jul?

Bodø

kun kr **643,-**

Oslo

kun kr **998,-**

Bergen

kun kr **998,-**

Trondheim

kun kr **863,-**

Stavanger

kun kr **998,-**

Prisene gjelder én vei fra Tromsø inkl. skatter og avgifter pr. 8. oktober 2001. Gyldige for ungdom under 26 år og studenter under 32 år, og er med forbehold om evt. endringer, trykkfeil og ledig kapasitet.

Call Center: 026 33**

**kr 0,55 + 0,60 pr. min

Grouptravel: 2310 2340

Tromsø: Strandgt. 36

www.kilroytravels.com

KILROY
travels

Handlingsplan mot seksuell trakassering

Norsk Studentunion (NSU) oppfordrer lærestedene på det sterkeste til å utarbeide handlingsplaner mot seksuell trakassering. I forslaget til ny likestillingslov finnes nemlig en paragraf om vern mot seksuell trakassering. NSU mener dette pålegger institusjonene en plikt til å utarbeide handlingsplaner mot slik trakassering. Undersøkelser fra HF-fakultetet i Oslo i 1994 viser at 11 prosent av stipendiatene og doktorgradsstudentene har opplevd seksuell trakassering fra veileder eller foreleser.

Mer til studentbarnehagene

Ordfører Herman Kristoffersen lover mer penger til de sju studentbarnehagene i Tromsø, skriver avisa Tromsø. Barnehagene får nesten en halv million kroner mer å rutte med. – Etter mange års kamp har vi til slutt vunnet fram. Studentbarnehagene har kun fått 75 prosent av det tilskuddet alle andre barnehager har fått. I dag ble vi endelig lovet likt tilskudd som alle de andre barnehagene, sier barnehagesjef Kjerstin Carlson ved Samskipnaden til Tromsø.

Lærerne får 15.000 kroner mer

Lærerlønningene skal økes mer 15.000 kroner, om statsbudsjettet blir vedtatt. Alle lærere og skoleledere får fra neste år økt årslønna med tre lønnstrinn. – Denne pakken vil bidra til å gjøre læreryrket mer attraktivt, tror statsråd Trond Giske.

– Mobilen har skremt bort spøkelsene

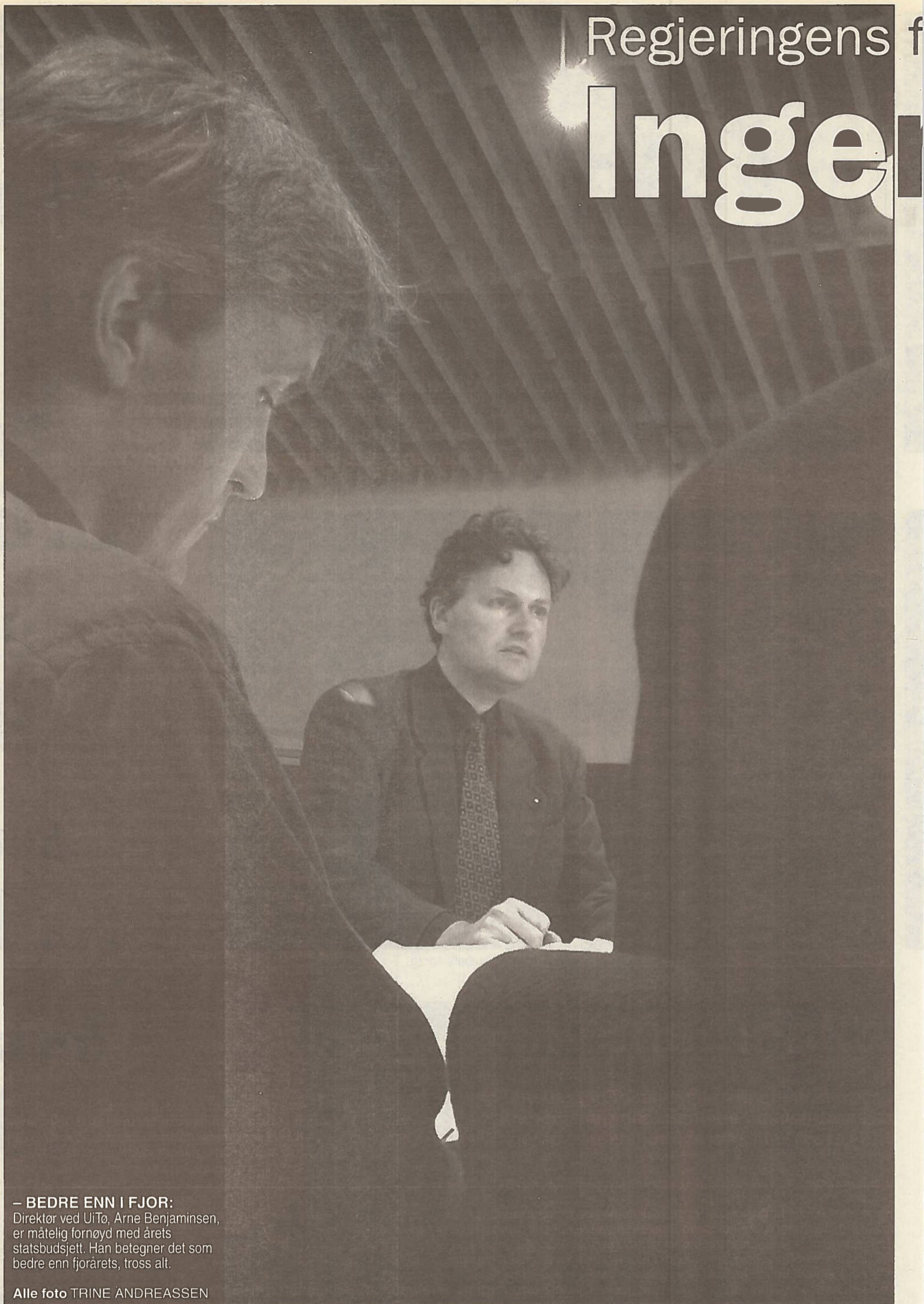
Antallet observasjoner av spøkelsener har gått ned de siste årene. Paranormal aktivitet drukner i den elektriske støyen fra mobiler og tekstmeldinger, mener eksperten Tony Cornell i Samfunnet for forskning på overnaturlige fenomener. – Observasjoner av gjenferd har holdt seg på et jevnt, høyt nivå i århundrer. Inntil for tre år siden fikk vi rapporter om to nye gjenferd hver eneste uke. Etter introduksjonen av mobiltelefonen har rapportene gradvis gått ned og nærmer seg nå null, sier Cornell til Sunday Express.

Bukseløse menn

En av fire voksne menn klarer knapt å kjøpe underbukser sine på egne hånd. De fleste vil ha hjelp av partneren, familie eller venner til kleskjøpene, viser en britisk undersøkelse. Det mest problematiske er kjøp av bukser, både til fritids- og formelt bruk, samt dresser og sko, melder nyhetstjenesten Ananova. De enkleste plagene å kjøpe er underbukser og sokker. Britiske menn eier i gjennomsnitt 22 par sokker og 16 par underbukser.

Rådyr tekstmelding

Etter å ha sendt en tekstmelding inneholdende ordene "Jeg liker deg" til en yngre kvinne, fikk den 24 år gamle regnskapsføreren fra De forente arabiske emirater om lag 2500 kroner i bot. En påfølgende melding fikk kvinnen til å anmelde mannen for telefonterror, og retten i Al Muraqqabat-distriktet i Dubai sa seg enige, skriver Nettavisen.

– BEDRE ENN I FJOR:

Direktør ved UiTo, Arne Benjaminsen, er måtelig fornøyd med årets statsbudsjett. Han betegner det som bedre enn fjorårets, tross alt.

Alle foto TRINE ANDREASSEN

HÅPER: Vidar Vambheim håper den nye samlingsregjeringen vil prioritere fredssenteret.

Fred på universitetet

– Nå gjenstår det å se om den nye regjeringen prioriterer fredsstudiet, sier Vidar Vambheim. Han har skrevet et utkast til fagplan.

Tekst STINE BØE
Foto MARCOS PORCIRES

Fagutplanutkastet vil bli presentert 1. november. Foreløpig vil ikke Vambheim, førsteamanuensis ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, avsløre noe av innholdet.

– Fremdeles er det en del løse

tråder, og tråder som kan bli helt annerledes.

Med seg har Vambheim en stipendiat ved Universitetet i Göteborg (UG) og en referansegruppe.

– UG har allerede et studium som heter Peace and development research institute, så der har jeg fått god hjelp.

ag til statsbudsjett: jubel-dag

Store endringer i reisestipendet, null kroner til fredssenter, eksamensavhengig stipend. Noe er imidlertid bra for studentene i forslaget til statsbudsjett: Mer stipend.

Tekst TRINE ANDREASSEN

Regjeringen la fram sitt forslag til statsbudsjett torsdag 11. oktober. Der vil du få maksimalt 7.000 kroner i reisestipend, mens studenter over 25 år ikke lenger får et slikt stipend.

Ikke fredssenter

Bevilgningene til studentvelferd blir som før. Det skal bygges 1.000 nye studentboliger neste år som i år. Nytt er imidlertid at det ikke står at Oslo skal prioriteres.

Studentstyreleder Hilde Karen Ofte synes det mest skuffende er at regjeringen ikke har satt av pen-

ger til å opprette et fredssenter ved Universitetet i Tromsø.

– Stortinget har i et vedtak bedt regjeringen legge til rette for et fredssenter, men det har ikke regjeringen gjort.

Nestleder i Studentstyret, Andreas Robertsen, peker på at det er lenge siden det ble satset på samfunnsvitenskapelige fag.

– Dette er et sårt tiltrengt senter for disse fagene.

Også studentrepresentant Ståle Berglund i Universitetsstyret er oppgitt over manglende satsing.

– Vi har faktiske fordeler i Nord-Norge med tanke på ei fredsutdanning. Her har vi erfaring med

konfliktløsning både når det gjelder nordmenn og samer og i forbindelse med kyst og fiskerikvoter, poengterer Berglund.

– Brutt løfte

Om regjeringen får det som den vil, kan studenter tjene 100.000 kroner i året, og stipendandelen økes.

– Men Giske har brutt sitt løfte om at den nye stipendordninga ikke skulle komme før hele reformen var på plass. Han sa personlig til meg at ei økning i kostnadsnormen ville komme i 2002 og konverteringsstipendet i 2003, kritiserer Ofte. Nå blir stipendet avhen-

INGEN FRED Å FÅ: – Svært skuffende at det ikke gis penger til et fredssenter, mener (f.v.) Elin Isaksen, Andreas Robertsen og Hilde Karen Ofte i Studentstyret, sammen med studentrepresentant Ståle Berglund (foran) i Universitetsstyret.

gig av vektallsproduksjon allerede fra neste høst.

100 millioner kroner går til oppfølging av utdanningsreformen, men det er mindre enn Universitets- og høgskolerådet har bedt om.

Færre studieplasser

Antallet studieplasser blir redusert med 255, og dette går ut over de frie fagstudiene.

– Satt litt på spissen, finansierer man oppfølginga av reformen med kutt i antall studieplas-

ser, forklarte direktør Arne Benjaminsen ved UiTø på pressekonferansen i forbindelse med statsbudsjettet. Det kommer imidlertid 15 nye studieplasser på farmasi og 15 på medisin.

Regjeringen gir midler til et studium i arktisk landbruk. Tannlegestudiet sier den ingenting om.

100 millioner kroner bevilges til forskning gjennom det nasjonale forskningsprosjektet FUGE. Det er mindre enn forskningsmiljøene hadde håpet på.

Statsbudsjettet fra A til Å

Arbeid. Fribeløpet for arbeidsinntekt økes fra dagens grense på 5.200 kroner i måneden til 100.000 kroner i året. Dette inkluderer penger som tjenes i sommermånedene.

Barnehager. Ikke økte tilskudd til studentbarnehagene, men det skal etableres 10.000 nye, vanlige barnehageplasser. Foreldrebetalingen skal gå ned med 350-400 kroner i måneden fra neste år. Fra 2006 skal alle barn ha lovfestet rett til barnehageplass.

Cand.mag. og hovedfag erstattes med bachelor og mastergrad.

Det går alltid en buss. Kollektivtrafikken skal styrkes i de største byene, deriblant i Tromsø.

Elavgifta reduseres med 1 øre per kilowattime fra 1. juli 2002.

Forskning. Bevilgningen til forskning skal øke med 1,7

milliarder kroner, men forskningsmiljøene er skuffet over at økninga kommer på øremerkede områder, ikke til den vanlige drifta av grunnforskninga.

Gift. Regjeringa vil øke innsatsen for å fjerne PCB og andre miljøgifter med 10 millioner kroner.

Husbanken. For å øke boligbygginga foreslås det å øke utlånsrammene i Husbanken med to milliarder kroner neste år, slik at unge mennesker lettere kan etablere seg i boligmarkedet.

Internett. Billetter til konserter og liknende som bestilles via Internett eller Posten blir trolig billigere.

Jul i skomakergata og andre TV-program blir dyrere å se på, fordi NRK-lisensen økes med 60 kroner, til 1.775 kroner fra hver TV-eier.

Kultur. Regjeringen øker kulturbudsjettet for 2002 med 8,8 prosent sammenliknet med

innværende år. Det er en av de største økningene noen gang.

Lån. Størrelsen på lånebeløpet fra Statens Lånekasse skal ikke lenger vurderes opp mot formue og inntekt.

Marin- og bioteknologiforskning økes til nærmere 70 millioner kroner.

Nord-Norge-banen nevnes ikke. Vi venter fortsatt...

Oppdrett. De marine forskningsmiljøene i Tromsø og Bergen skal styrkes. Det skal satses på torsk som oppdrettsfisk, og tyngdepunktet for denne satsinga legges til Tromsø. Genetikk og avl vil være de sentrale forskningsområdene.

P-piller. Regjeringen ønsker å dele ut gratis p-piller til jenter mellom 16 og 19 år.

Q. Sikrere q-er, eller kuer. Alle ledd i matkjeden skal kontrolleres for å sikre at du som forbruker får trygge matvarer av god kvalitet. Dette

skal dekkes inn gjennom økte avgifter. Dermed må du regne med litt dyrere mat.

Reisestipendet skal bare gis til studenter under 25 år, og maksimalt beløp er 7.000 kroner.

Stipendandelen blir 1.000 kroner mer i måneden fra undervisningsåret 2002/2003. Dermed blir den totale utdanningsstøtta 80.000 kroner i året. Stipendet vil avhenge av vektallsproduksjon fra første dag.

Terrorberedskap. 100 millioner kroner ekstra til terrorberedskap i Norge. Det betyr mer vakthold, nye gassmasker og varslingsutstyr, pluss mer penger til å informere befolkninga.

Undervisninga ved universiteter og høgskoler skal innebære tettere oppfølging og evaluering av studenten underveis.

Vakrere skoler. Skolene skal rustes opp, og kommunene

og fylkeskommunene får derfor 3,5 milliarder kroner neste år.

Whiskyen blir like dyr som før. Avgiftene på vin og brennevin endres ikke.

Xtrems glede hos Hålogaland teater. Kulturdepartementet skal dekke 70 prosent av det kommende teaterhuset på drøyt 5.000 kvadratmeter. Det totale byggebudsjettet skal være på 200 millioner kroner.

Ytringsfrihet. Avisene får 49 prosent mer i pressestøtte.

Zero kroner i pressestøtte til elektroniske medier.

Ære være Viagra, sier Schjøtt-Pedersen og vil gjøre den mer tilgjengelig.

Økonomien din blir littegrann bedre fordi strømgifta senkes med ett øre fra 1. juli 2002.

Åpningsstidene på museene skal bli lengre. Derfor får museene mer penger.

este høst?

I tillegg kommer ulike innspill fra en rekke ansatte ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Grenseløse problem

Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen har bedt regjeringen legge til rette for et senter i fredsutdanning i Tromsø. Den siste måneden har bydd på intensivt arbeid, og håpet var at Universitetet skulle ta opp studenter til faget fra høsten 2002. Nå har støtten fra regjeringen Stoltenberg uteblitt.

Økonomisk uvisshet

KUF-komiteen oppfordret også regjeringen til å gi støtte til et fredssenter. Det skjedde heller ikke.

– Jeg mener man må ha en faggruppe med et forskningsprogram før man kan ha et senter. Den naturlige rekkefølgen er å få i gang fagstudiet, som et fredssenter utvikles fra, sier Vambheim.

Lettere å få jobb for utenlandsstudenter

Det skal bli enklere for utenlandske studenter å få arbeide i Norge etter studiene.

Kommunal- og regionaldepartementet opphevet fra 5. oktober den såkalte "karantenebestemmelsen" i utlendingsforskriften.

– Jeg er glad for at karantenebestemmelsen er opphevet. Norge har behov for å øke rekrutteringen av kvalifisert arbeidskraft fra land

utenfor EØS.

Bestemmelsen virket heller ikke som bistandspolitisk virkemiddel, sier kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad i ei pressemelding.

Karantenebestemmelsen medførte at utlendinger som hadde hatt opp-

holdstillatelse i Norge som student, normalt ikke skulle få arbeidstillatelse før etter fem års opphold utenfor landet. Fra i dag kan utlendinger som har studert i Norge søke om arbeidstillatelse og få søknaden vurdert på vanlig måte.

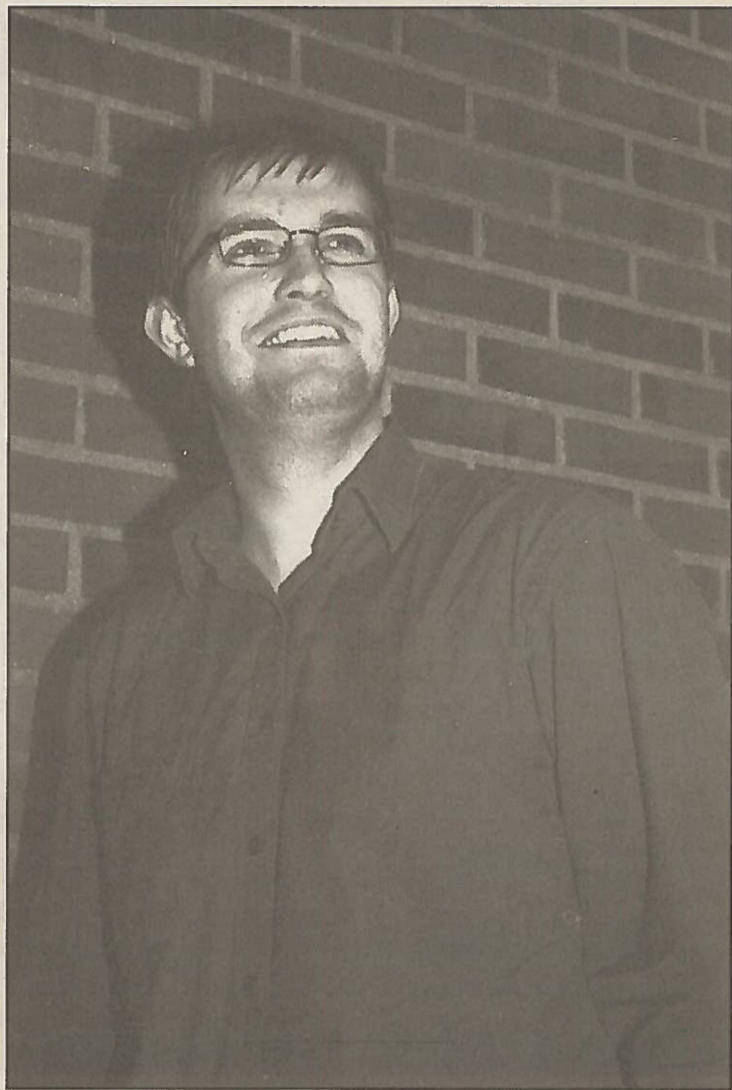
Kjemikalier

– **SPILLER HASARD:** Studentene ved Mat-Nat får lesesal vegg i vegg med brannfarlige kjemikalier. – Det er å spille hasard med studentenes helse, mener studentene (f.v.) Robert Hagen, Espen Tangen og Magne Olufsen.

Alle foto TRINE ANDREASSEN

Følte seg presset av Studentstyret

PRESS: Tor Arne Morskogen (Moderat liste) mener stemninga ved et studentstyremøte i høst presset representantene til å støtte et forslag.

Studentstyret har meldt seg inn i organisasjonen Nettverk mot krig. – I slike saker får representantene et press på seg for å støtte forslaget, kritiserer Tor Arne Morskogen fra Moderat liste.

Tekst TRINE ANDREASSEN
Foto MARCOS PORCIRES

Nettverk mot krig ble startet i forbindelse med Internasjonalt seminar 3. oktober. Formålet var å markere motstand mot at terroren i USA møtes med en militæraksjon.

Krigshissere

To av medlemmene i Studentstyret stemte avholdende, og Morskogen var en av dem.

– Når et så stort flertall var for å melde Studentstyret inn i nettverket, så jeg ikke noen grunn til å stemme imot. Problemet er at stemninga var slik at de som var imot innmeldelsen, fikk et stempel på seg som krigshissere, mener Morskogen.

Han tror Studentstyrets vedtak kan være i utakt med studentenes meninger.

– Jeg tror en stor andel av studentene forstår at en militæraksjon er nødvendig. Det holder ikke å klappe Taliban litt på kinnet.

Morskogen synes det er prisverdig at Studentstyret tar opp saken.

– Men jeg har ikke sans for at man skal komme med en uttalelse om at terrorisme er galt og at man håper på ei fredelig løsning. Et flertall i verden er jo for ei fredelig løsning. Saken er utrolig naiv.

Morskogen tror enkelte stu-

dentstyrerepresentanter ikke tenkte godt nok over alternativene før de stemte.

– Svært beklagelig

Hilde Karen Ofte, studentstyreleder og medlem av Sosialistisk studentlag, synes det var riktig å markere motstand mot volden.

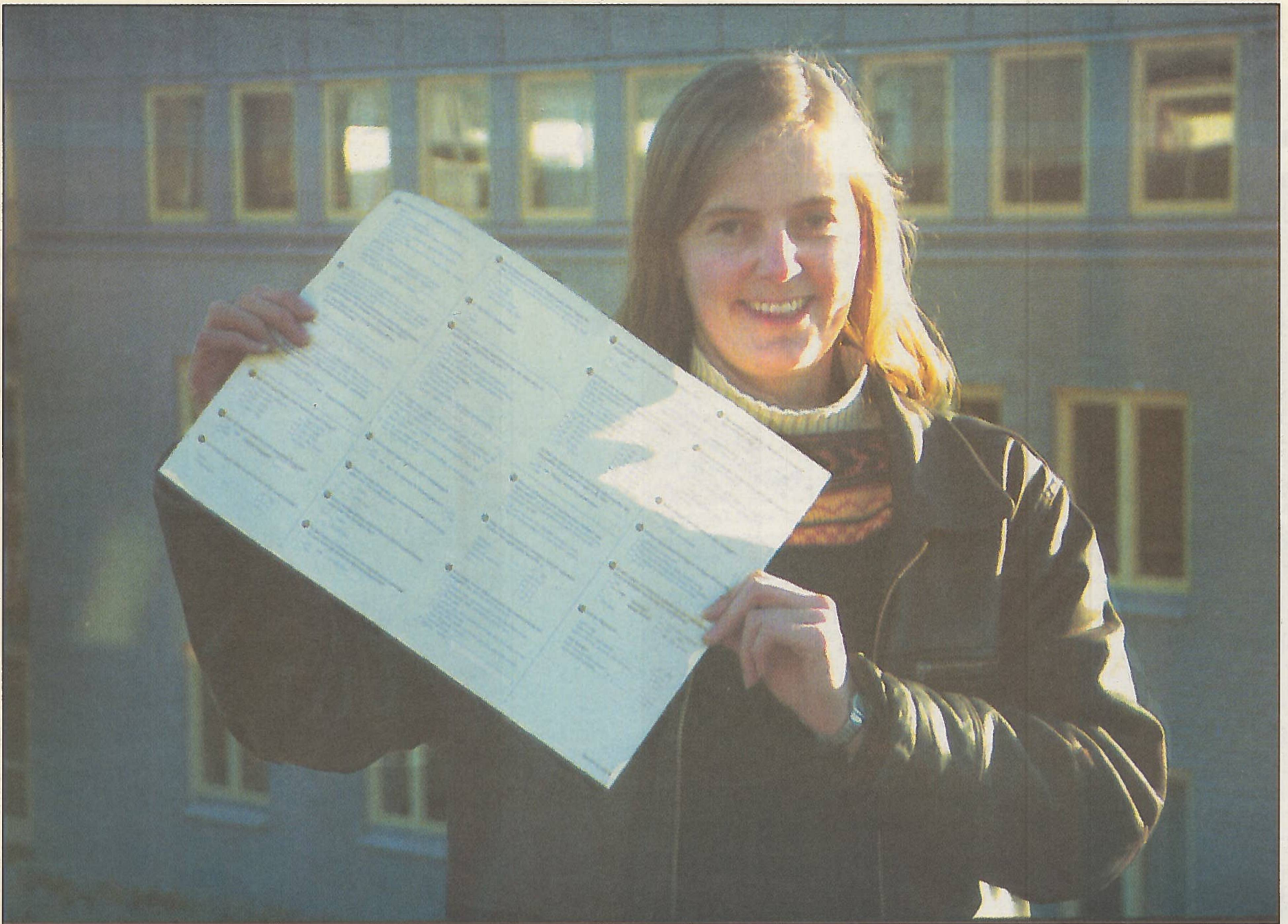
– Vi har en plikt til å engasjere oss i andre ting enn bare det aller nærmeste. Verden har forandret seg etter 11. september, og det er noe alle bør engasjere seg i.

Ofte synes det er veldig beklagelig om denne typen saker skaper ei stemning der representantene føler de må stemme mot sin egen overbevisning. Selv oppfattet hun det ikke slik.

– Det var ikke slik arbeidsutvalget la fram denne saken.

Ofte understreker at budskapet var den humanitære sida av saken og at det ikke er slik at de som stemmer nei, stemmer for krig.

Medlemskapet i Nettverk mot krig vil ikke medføre ekstra utgifter for Studentstyret.

BO-SKJEMA: Marianne Tønnesen i Statistisk sentralbyrå skal registrere boligen din.

Skal finne ut hvor du bor

3. november er det folke- og bolig telling i Norge, og Statistisk sentralbyrå skal for første gang registrere hvordan studentene bor.

Tekst TRINE ANDREASSEN
Foto MARCOS PORCIRES

Alle studenter skal fylle ut et skjema for boligen de bor i til daglig, selv om de ikke er folkeregjestrert der. Dermed blir det også mulig å si hvor mange som egentlig bor i alle Norges byer.

Hybel eller kollektiv?

– I skjemaet skal studentene blant annet skrive hvordan de bor, hvor gammel bygningen er, hvor stor den er, hvordan husholdningen er og hvor stort energiforbruket er, forteller Marianne Tønnesen i Sta-

tistisk sentralbyrå.

I månedsskiftet oktober-november vil alle husstander i Norge få tilsendt et slikt skjema. Studenter som er folkeregjestrert der foreldrene bor, får skjemaet sendt dit.

– Vi er avhengig av at foreldrene da omadresserer det dit studentene faktisk bor, bemerker Tønnesen.

Ikke for Lånekassen

Hun understreker at studentene må fortelle om den boligen de bor i til vanlig, altså på studiestedet.

– Noen vil kanskje synes det er litt ekkelt med tanke på Lånekas-

sen, men dette skal bare brukes til statistikk, sier Tønnesen og lover at Lånekassen ikke skal få kloa i informasjonen.

Tellinga vil gi informasjon om hvordan folk lever og bor i Norge i dag og om forskjeller mellom rike og fattige, by og land, unge og gamle.

Større byer

Tidligere har studenter bare vært registrert på den adressen de har i Folkeregisteret. Nå får man vite hvor mange som faktisk bor på de store studiestedene.

– I Tromsø var det folkeregis-

trert 60.470 personer 1. juli, men vi veit det bor mange flere der. At man får vite hvor mange som faktisk bor i byene, vil ha betydning for byenes planlegging. Mange steder bor det også færre personer enn Folkeregisteret viser, bemerker Tønnesen.

Ny adresse

I høst kommer et nytt adressesystem, og alle som bor i leilighet får et tillegg til den gamle adressa si. Bor du for eksempel i Strandgata 2, kan den nye adressa bli Strandgata 2 H0301. H0301 viser at leiligheten ligger i tredje hovedetasje og at det er leilighet nummer én fra venstre.

– Også hvis du leier sokkeletasjen i et hus og har egen inngang og egen do, vil du få en egen adresse,

forteller Tønnesen. En klistrelapp med den nye adressa vil snart komme i posten, slik at du kan klistre den på innsida av dørkarmen som en huskelapp.

– Nå aner vi ikke hvor mange leiligheter det finnes i Norge. Når alle får sin egen adresse, kan vi hente ut boligopplysninger fra et register og slipper å mase mer på folk, ler Tønnesen.

Årets folketelling er den siste i historien der det norske folk blir bedt om å fylle ut skjema. Etter at denne tellingen er gjennomført, vil det bli mulig å hente ut all nødvendig informasjon fra eksisterende registre.

SAIH mellom to permer

Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpfond (SAIH) fyller 40 år. For å feire seg selv gir SAIH ut ei bok om sin historie.

SAIH har siden 1961 vært solidaritetsorganisasjonen til studenter og akademikere i Norge. Gjennom sin levetid har den gitt støtte til frigjøringsbevegelser, kampen mot apartheid, politiske aksjoner for frihetssøkende mennesker over hele verden og bistand til utdanning i sør. Gjennom lokallag og nettverk i akademiske miljøer har SAIH engasjert studenter til solidaritetsarbeid.

Nina D. Kroglund har forfattet boka om SAIH og har tidligere skrevet historien til Fellesrådet for Afrika, *For et fritt Afrika*.

De siste årene har Øst-Timor, gjeldssletting, rettferdig handel, Vest-Sahara, Aids og studenters kamp for frigjøring stått høyt på SAIHs dagsorden, ved sida av prosjektsamarbeidene med organisasjoner i sør.

Parkeringskrøll

Det er trangt om plassen for bilene på Universitetet. Nå har det kommet 200 nye parkeringsplasser på Kraft. Også bussituasjonen skal bli bedre.

Tekst TRINE ANDREASSEN

Kraft skal få 200 midlertidige parkeringsplasser.

– Dette området skal disponeres til utendørs idrettsanlegg, men inntil videre blir det parkeringsplasser der. Nå er det klargjort for brøyting til vinteren, forteller teknisk direktør Kathrine Julin Pettersen. Det

vil ikke bli parkeringsavgift.

Man ser også på parkeringsmulighetene generelt på universitetsområdet.

– Vi er i dialog med Tromsbuss og håper å få ei bedring i kollektivtilbudet, med hyppigere bussavganger. Dette håper vi skal være på plass i løpet av høsten, sier Pettersen.

Parkeringsplassen rett vest for Øvre Lysthus vil i løpet av to-tre uker bli reservert for besøkende. Gjesteparkeringa omfatter 40 plasser og vil bli avgiftsbelagt mellom klokka åtte og 17 på hverdager, med ti kroner per time.

– Vi har dessuten problemer med at RiTø-ansatte tar opp parkeringsplassene ved MH-bygget, forteller Pettersen. Hun håper å unngå dette i framtida.

Student med fare for livet

Studentene i Zimbabwe blir banket opp og drept av myndighetene. – En stor kontrast til det fredelige studiemiljøet i Norge, sier Itayi Simonya, visepresident i studentunionen i Zimbabwe.

Tekst TRINE ANDREASSEN
Foto MARCOS PORCIRES

Zimonya bruker to uker på å reise rundt på læresteder i Norge og fortelle om studentenes situasjon i Zimbabwe. Studentunionen har representanter heter Zinasu og har 200.000 medlemmer.

– Siden september har det vært ei krise for studentene i Zimbabwe. Tidligere ga myndighetene studielån, og det var ikke så dyrt å studere. Det vi ser nå, er resultatene av en tre måneder gammel politikk.

Tre kriser

Zimonya forklarer at det er hovedsakelig tre kriser i Zimbabwe. De dreier seg om Aids, menneskerettigheter og utdanning.

– På grunn av Aids vil befolkningsveksten etter hvert bli negativ, og nedgangen vil komme i den aktive delen av befolkninga.

De fleste studentene kommer fra fattige områder. Når regjeringa nå har satt opp studierenta med 3.000 prosent, betyr det ifølge Zimonya at studentene må betale en sum tilsvarende 10.000 norske kroner for å studere på universitetet i ett år. Og for å oppnå den laveste graden ved Universitetet må prisen ganges med tre.

Banker opp studenter

– Regimet bruker politiet til å banke opp folk, også studenter, og i noen tilfeller drepe dem. Det skjer med macheter, økser, politihunder, eller de blir slått i hjel. Og ingen av tilfellene havner i rettssalen, sier Zimonya.

Studentene ønsker å forandre ikke bare studentenes kår. De arbei-

der også for at landet skal få bedre økonomi og bli et fredelig samfunn.

– Grunnloven gir så mye makt til landets president. Vi vil ha makt til parlamentet, forteller Zimonya og sier de ønsker å finne en fredelig måte å løse problemene på. Aids vil de kjempe mot gjennom å gi informasjon.

– Den eneste måten å behandle regimet på, er å angripe det på en fredelig måte gjennom valget som vil foregå mellom januar og mars neste år.

Politi på universitetet

Zimonya har rukket å besøke en god håndfull av lærestedene i Norge, og han framhever fredeligheten som en stor forskjell fra hjemlandet.

– Ved lærestedene i Norge er det absolutt fred. Ved hvert lærested i Zimbabwe er det sikkerhetsvakter, og i dette øyeblikk plasse-res det ut politifolk i tillegg. Det er ikke et fritt studiemiljø. 130 studenter er blitt arrestert av politiet, og det må være flere i tillegg som vi ikke veit om. Og alt har skjedd denne måneden. Jeg tror grusomhetene vil fortsette å øke i oktober. Og øke og øke helt til...

Zimonya trekker på skuldrene og orker ikke tenke på hva som vil skje om ikke undertrykkinga tar slutt.

– KONTRAST TIL NORGE:
Itayi Simonya er student i Zimbabwe. Der blir studentene banket opp av myndighetene.

Studenter har tanker og meninger. **Synd om ingen skulle få vite om dem.**

Leserinnelegg kan sendes til utropia@utropia.no.

Utopia

Vil stenge Bodega

Bodegaen overholder ikke røykeforbudet. Nå truer Universitetet med å stenge Studentsamfunnets kafé.

Tekst TRINE ANDREASSEN
Foto PETER A. JAKOBSEN

Universitetet har gjentatte ganger bedt Studentsamfunnet stoppe røykinga i Bodegaen, ifølge nestleder Ivar Hanssen ved personalavdelinga.

– Det blir enorm røyklukt i hele bygget. Dette er egentlig ikke noe å diskutere, vi har røykeforbud på Universitetet, sier Hanssen.

Plages av røyklukt

I et brev til Studentsamfunnet truer Hanssen med at Bodegaen blir stengt hvis ikke røykinga tar slutt.

– Gjentatte brudd på røykeforbudet gjør at man alvorlig og seriøst vil vurdere å stenge Bodegaen. Det handler om arbeidsmiljøet for studenter og ansatte. Å lempe på røykeforbudet er uaktuelt, understreker Hanssen.

Røykblandet luft følger ventilasjonskanalene og trekker inn i kontorer og andre rom.

– Enkeltpersoner plages, noen mer enn andre. Mange ikke-røykere plages av røyklukta, og for noen fører den til fysiske ubehag.

Vet de bryter reglene

To uker etter at brevet var skrevet, røyker fortsatt studentene i Bodegaen. President Arne Gya i Studentsamfunnet innser at de må skjerpe inn røykinga.

– Bodegaen er så viktig at vi

ikke kan miste den, men det finnes ikke noe heltidspoliti for røyking på Universitetet. Vi er akkurat like klar over at vi bryter reglene som kantina er når de tillater røyking på sine arrangementer på kveldstid, sier Gya.

At reglene brytes andre steder på Universitetet, synes han er en god nok unnskyldning for Bodegaen til å tillate røyking.

– Vi får heller øke anstrengelsene for at ingen skal merke røykinga andre steder på bygget, sier Gya.

Luftrensaneanlegg

– Før vi gjør noe, skal vi snakke med avsender og finne ut hva som egentlig er problemet. Blir vi nødt til å si nei til røyking her, så må vi jo det. Men det er ei løsning ingen er tjent med, og man forviser langt på vei den største gruppa av Bodegaens brukere, sier Gya. Han mener en kafé med røykeforbud vanskelig kan tjene sin hensikt, som blant annet er å huse fagfester.

Gya har forståelse for at ansatte synes røyklukta er ubehagelig.

– De har rett til å ikke bli plaget av røyklukt. Men vi tror vi kan løse dette ved å bli flinkere til å holde dørene inn til Bodegaen stengt. Dessuten kan det kanskje hjelpe med et luftrensaneanlegg. Det krever ikke ombygging, og vi er villige til å kjøpe det selv, om nød-

vendig.

Dessuten skal de unngå røyking den siste tida før ventilasjonsanlegget slås av om kvelden. På den måten skal ikke røyk bli liggende i ventilasjonsanlegget og sive ut over Hovedgården.

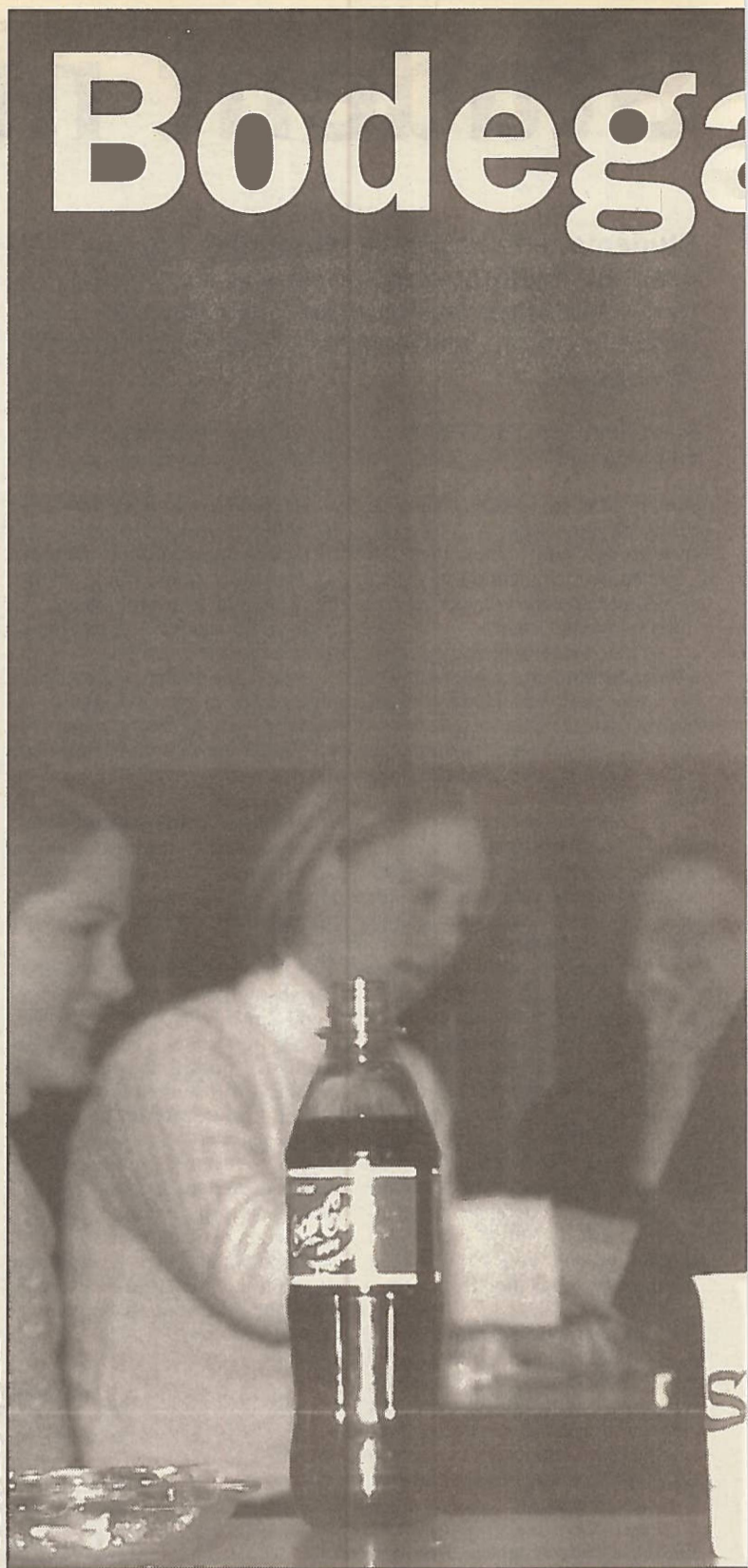
– Burde fått mer hjelp

– Ledelse og administrasjon kunne godt ha hjulpet oss mer med det byggetekniske for å løse dette problemet, synes Gya.

Han mener studentene bør få ha et røykerom på Universitetet.

– Om det kommer flere klager, må vi gjøre noe, men vi ønsker å være i dialog med studentene, sier Hanssen. Han veit ikke hva som kan være et alternativ til stenging.

KAN BLI STENGT: – Vi kan ikke miste Bodegaen, understreker Arne Gya, president i Samfunnet. Totalt røykeforbud vil han likevel ikke være med på.

NY REKTOR:
Jarle Aarbakke ble UiTs nye rektor, med støtte fra studentene.

en

Dropper Studentradioen.

Det er bestemt av velferdstinget i Bergen at studentradioen der skal skilles ut som egen stiftelse. Dette kan i verste fall bety slutten på studentradioen i Bergen, sier Torstein Brandrud, styreleder i radioen, til Studvest.

Supperåd

– Studentrådet i Bergen er en kaotisk organisasjon uten reell makt, der representantene føler at de ikke blir tatt på alvor. Det sier Arild Helgøy, som leder Bergen Liberale Studentlag, til Studvest. – De har ikke et godt politisk apparat rundt representantene til LibMod. Studentrådet svikter også når det gjelder å holde og kalle inn til gruppe-møte, fortsetter han.

Karakterkaos

Det er fremdeles fullt kaos rundt konverteringen til bokstavkarakterer ved NTNU, skriver Under Dusken. Er du psykolog, kan du risikere å miste studie-plassen din til fordel til en som har dårligere karakterer. Mest rammet er studentene på grunnfaget, der vet ingen nå lenger hva som må til for å komme inn på profesjonsstudiet.

Billigere buss i Trondheim

Fra 1.oktober vil prisen på månedskortet på buss være redusert til 360 kroner i Trondheim, ifølge Under Dusken. Ordningen varer bare frem til nyttår. Det endelige målet er å få statlig støtte til semesterkort etter nyttår til rundt 1.000 kroner. Torbjørn Finstad i Sør-Trøndelag fylkeskommune mener billigere buss vil føre til at fler studenter kommer på forelesningene.

Rektor på målfoto

Arild Underdal ble mandag valgt til ny rektor ved Universitetet i Oslo med knapp margin. Underdal vant knapt med 52 prosent av stemmene mot 48 prosent til motkandidaten fysikkprofessor Eivind Osnes. Underdal kommenterer at han vil også være rektor for de som ikke stemte på han, skriver Universitas.

idde til studentene

- og vant

Bedre studentvelferd og mer penger til Driv. Det er noen av løftene ny-rektor Jarle Aarbakke gir studentene.

Tekst TRINE ANDREASSEN
Foto ANDRÉ BRUUN

1. januar forlater Tove Bull rektorkontoret, og Jarle Aarbakke tar over. Det ble klart etter et jevnt valg onsdag 3. oktober, og det var studentene som ga Aarbakke seieren. 20 av de 24 studentene i valgforsamlinga stemte nemlig på ham.

Studentvelferd

– Å forske kan man gjøre mange plasser, men du har ikke et universitet hvis det ikke er studenter der. De bidrar til å synliggjøre Universitetet i Tromsø, sier Aarbakke. Derfor vil han arbeide for bedre velferdsordninger for studentene.

– Ikke bare frie og franke 18-åringer kommer hit, men også alenemødre- og fedre. Det er ofte overfor de eldre studentene utfordringa er stor.

Penger til Driv

Driv gikk én million kroner i underskudd i 2000, og studenthuset har etterlyst klingende mynt fra Universitetet.

– Vi skal se på Drivs økonomiske situasjon og være villige til å hjelpe til med økonomien i større grad enn nå, lover Aarbakke. Også fristasjonsordning på Kraft vil han jobbe for, slik at idrettshallen får dekket strøm, vann og reingjøring, samt en del av telefonregninga.

– Jeg synes studentene og jeg

skal snakke sammen om saker av felles interesse.

Tannlege-studium

Ny-rektoren har fått mye skryt for sin innsats for å få farmasistudiet til Tromsø.

– Jeg skal jobbe like hardt for at tannlegestudiet kommer i løpet av de neste fire årene. Dette er imidlertid dyre studie-plasser, og de må være fullfinansiert fra staten, påpeker Aarbakke.

Når han blir bedt om å si med tre ord hvordan han synes Universitetet i Tromsø skal være, svarer han med fem: Synlig, solidarisk, ledende i nyskaping.

– Vi skal vise at man kan gjøre ting på en annen måte. Det er vårt sterkeste kort nå og var vårt sterkeste kort da UiTø ble til.

Derfor mener han Tromsø må komme først med løsningene av reformen innen høyere utdanning,

slik at andre studiesteder kopierer UiTø.

Universitetet i Nord-Norge

Aarbakke er skeptisk til å slå sammen Universitetet og Høgskolen i Tromsø.

– Jeg er redd for å gi fra oss midler vi trenger til forskning. Universitetsstyret skal imidlertid behandle saken om sammenslåing i løpet av høsten, og før eller siden vil sammenslåinga skje, tror han.

Nord-Norge bør ha ett eneste stort universitet, mener Aarbakke.

– Hvis vi som landsdel skal henge med, må vi samarbeide. Men for å komme dit, er det ikke sikkert det riktige er å slå sammen utdanningsinstitusjonene på den lille øya her.

– Bli kjempegod

UiTø markerer seg allerede innen blant annet arktisk biologi, nordlysforskning og samiske studier.

Kanskje blir kreftforskning det neste?

– Kreftforskning er et enormt felt, og i deler av det er vi svært gode i Tromsø, sier Aarbakke.

– Jeg har et ønske om at UiTø skal være et sted der man kan utvikle seg til å bli kjempegod. Vi må ta sjansen på nye talenter, og vi må ha kroner og øre å tilby dem.

Han mener gruppearbeid er en viktig brikke i dette. Som rektor vil han selv jobbe i gruppe, for å utnytte kunnskapen som finnes i Tromsø.

Bodegaen can be closed

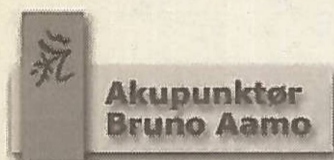
The students' café, Bodegaen, allows smoking, even though the university does not. Smoke seeps into the offices, and now the staff at Hovedgården has written a letter to Bodegaen, in which they claim that the students must quit smoking in Bodegaen. If they do not, Bodegaen can be closed. – Bodegaen is so important to the students that we can not afford to lose it, says Arne Gya, president of Studentsamfunnet. But he does not want to forbid smoking in Bodegaen before he has talked to the sender of the letter. He agrees though that the staff has the right not to be bothered with smoke from cigarettes.

Offered a reading room among chemicals

The students at Det matematiske-naturvitenskapelige fakultet (Mat-Nat) have lost one of their reading rooms. They have been offered a new reading room in an empty storeroom for chemicals. Experts now advise against this, because the storeroom is situated wall to wall with other storerooms that are in use. They contain explosive and inflammable chemicals. The students now fear that they will get no reading room at all, and say that in that case civil disobedience can be the result. Then students who have keys to rooms at Mat-Nat will unlock them so that the other students can use them as reading rooms.

Life threatening student situation

Students in Zimbabwe are beaten up and killed by the government. Itayi Simonya, the vice president of the national student's union in Zimbabwe, is now on a visit in Norway. – What I see here is a big contrast to the students' situation in my home country. In the universities in Norway there is absolute peace, in the universities in Zimbabwe there are security guards and police, Simonya tells. The students in Zimbabwe have experienced a crisis since september. – There are three main crisis in Zimbabwe, and they center around Aids, human rights, and education, Simonya says.

(Medlem Naho)

De vanligste grunnene til at folk oppsøker min praksis:

Smerter:

hode/rygg/nakke
musearm/albue
skulder
kne, m.m.

Kvinneproblemer:

svangerskapskvalme
menstruasjonsforst.

Andre lidelser:

søvnløshet
spedbarnskolikk
urinveisproblemer
allergi, mm

Arbeidsform: Tradisjonell kinesisk akupunktur og moderne teknikker (bygger på vestlig skolemedisin), IMS

ca. 60 % oppgir å bli helt bra
ca. 35 % oppgir å ha klar bedring
ca. 5 % oppgir å ha lite effekt

Informasjon:

www.aamoaku.no
Telefon 77 63 64 95

Helse-spesial

Lesesalane går

Brukar du å sovne på lesesalen, blir du stiv i nakke og rygg, eller blir du tørr på augo? Fleire av lesesalane på Universitetet får strykkarakter.

Tekst KJARTAN OTTERÅ
Foto KJARTAN OTTERÅ OG MARCOS PORCIRES

Inga Marie Gran Erke og Beate Amundsen går tredje året på fysioterapi. Dei har begge jobba mykje med arbeidsmiljø og ergonomi, som går ut på at arbeidsplassen skal kunne tilpassast den enkelte for å unngå belastningsplager. Mange skjelett- og muskellidingar oppstår på grunn av dårlege arbeidsforhold.

Regulerbare armlene

– Når det gjeld arbeidsstillingar, må ein sjå om det er moglegheit for variasjon, fortel Beate.

– For eksempel om du kan justere bord- og stolhøgde, og om rygg- og armlene kan regulerast. Men vi ser også på lysforhold, luft, støy og temperatur.

Forholda på Universitetsbiblioteket, MH-bygget, Realfagsbygget og Fiskerihøgskulen er alt anna enn oppløftande, meiner dei to. Jentene tok for seg justeringsmoglegheiter av bord og stolar, lys, luft, støy og temperatur.

Dårlege stolar

– Det her var bra, smiler Erke litt småironisk.

– Bord og stol passar perfekt, i alle fall for meg på 1,65.

Vi er på medisins- og helsefagbygget. Jentene er på heimebane og går fort og bestemt gjennom korridorane. Beate fortel om problema med stolane utan regulering som står rundt på dei fleste lesesalane.

– Problemet er at dei er for djupe. Du blir sitjande med knea

opp, og kanten på stolen pressar opp i låra og stenger blodtilførsla. Det er ikkje bra.

På MH-biblioteket rynker jentene på nasen.

– Dårleg og tørr luft.

Beate har kontaktlinser og kjenner det godt på augo. Også her er sitjeplassane laga for folk på 1,65.

Versting

Vi sniker oss inn på lesesalen i Mat-Nat-bygget. Inga Marie og Beate seier lite.

– Her manglar visst pære, mumlar Inga Marie.

– Oj, her òg.

Tross dårlege skyssmål når det gjeld lys, luft og støy er denne lesesalen den einaste av dei vi sjekka som har regulerbare stolar. Men også dei var berre så som så. Fleire stolar gjekk det berre an å regulera rygg og høgde på, og ikkje sete-vinkelen. Dessutan: Då Inga Marie hadde fått stolen til å passe pulten, hang beina og slang i lufta. Jentenes dom var klar: Testens versting.

Ein annan liten versting fann vi i 3.etasje på Universitetsbiblioteket (UB).

– Varmt, tørr luft og dårleg lys. Og alle bøkene som står rundt her samlar veldig masse støy, fortel Beate. Inga Marie er einig:

– Eg prøver helst å unngå bibliotek. Blir bare svimmel. Lufta og varmen slår jo mot deg når du går inn døra.

Besting

Den nye, flotte og påkosta Fiskerihøgskulen skulle ein tru var forherlige med dei lekraste lesesalar. Til ein viss grad heldt forventnin-

gane mål, men om det ikkje var gull og glitter på pultane, så heldt lesesalane ifølgje jentene mål. Bra lys, gode utluftingsmoglegheiter og fleire små salar med inngong til kvar rekke, medfører mindre støy. At det mangla regulerbare stolar, og at borda var litt lave, ser jentene gjennom fingrane med og kårar lesesalane på NFH til testens vinnar.

– Studentar burde nok hatt betre lovregulering med tanke på lys-, luft- og temperaturforhold, meiner Erke og Amundsen. Ei lov som skal sikre arbeidsmiljøet til studentar er no ute til høring.

FÅR STRYK FOR STOLANE: Ikkje regulerbare stolar på MH-biblioteket sin lesesal, konstaterer fysioterapeut-student Beate Amundsen.

VOND RYGG: Dårlege arbeidsforhold

HELSE-HVA?:

Verken Per Henrik Reppe (t.v.) eller Marius With vet helt hva Helsefondet er.

Åpen pengesek

Helsefondet kan dekke opptil 50 prosent av helserelaterte utgifter for studenter ved Universitetet og Høgskolen.

Tekst SIGVE LELAND
Foto PETER A. JAKOBSEN

sefondet hjelpe. Egenandelen er 1.500 kroner.

I år ligger 525.000 kroner i potten til Helsefondet. Du kan søke om å få dekket blant annet 500 kroner for brilleutgifter og 50 prosent av tannhelseutgifter og fysikalsk/kiropraktor-behandlinger. Også ved andre spesielle tilfeller som hjemreise ved alvorlig sykdom eller død i nær familie, kan Hel-

Bedre informasjon i år
Ellinor Kolbeinsen er saksbehandler for Helsefondet. Hun tror tilbudet er lite kjent blant studentene i byen, men mener det har vært bedre informasjon nå i høst.

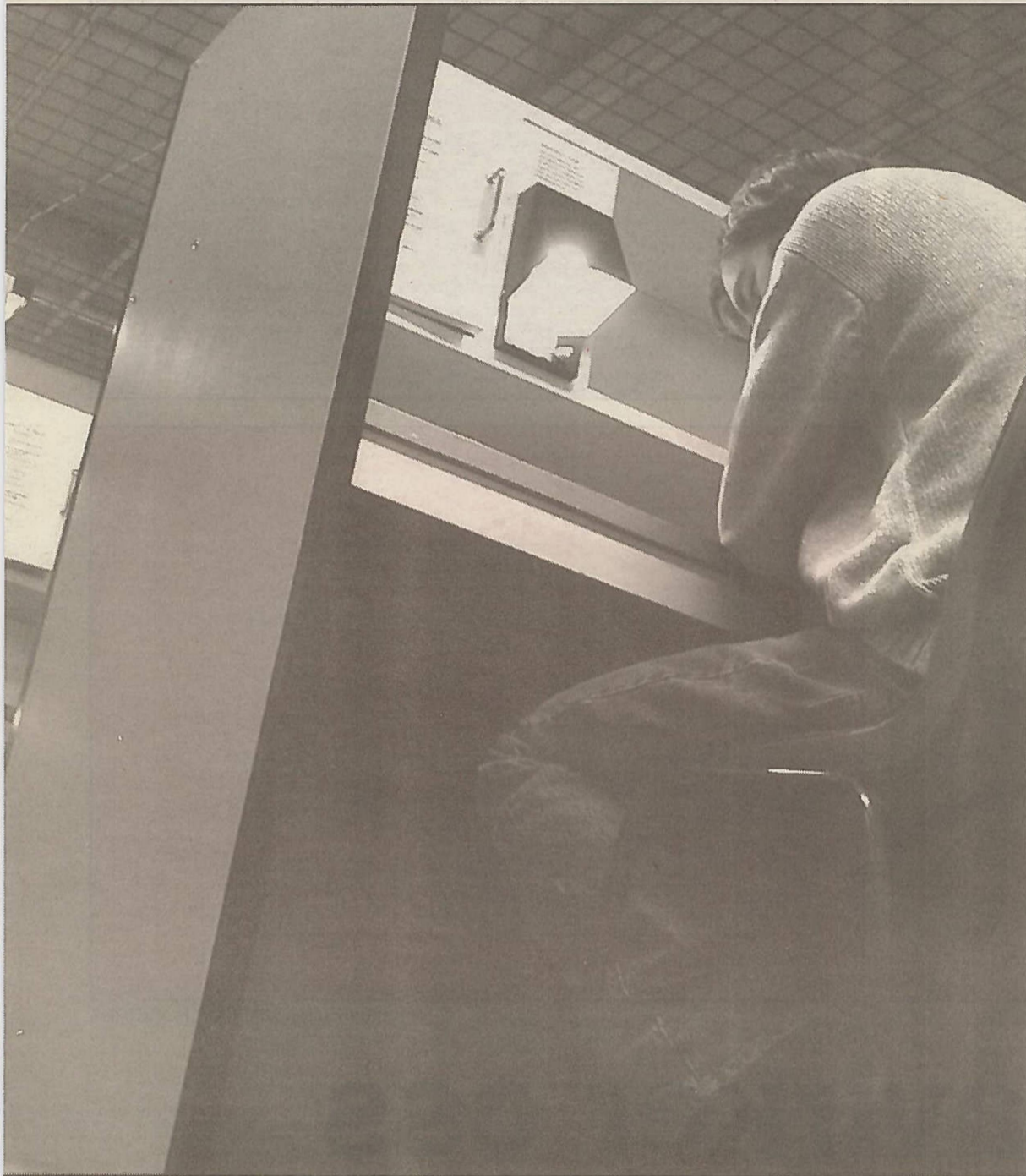
– Vi har mottatt flere spørsmål angående fondet, selv om antallet søkere hittil i år ikke har vært sær-

Banener på spisetoppen

Hvert år spiser vi nærmere 350 millioner bananer i Norge, ifølge Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet. Det tilsvarer 14 kilo, eller 77 bananer, per person. Dermed er banan det mest spiste enkeltproduktet av frukt og grønnsaker. På samme tid spiser vi bare 11 kilo pølser, og vi spiser like mye banan som ost.

Bananen er faktisk sunnest når den er litt brunflekkete. Da har nemlig alle vitaminer og næringsstoffer trukket ut av skallet og inn i fruktkjøttet.

Å helse laus

kan gi skjelett- og muskellidingar. Regulerbare stolar er mangelvare på Universitetet sine lesesalar, som her på UB.

Her er Beate og Inga Marie sin dom:

MH

Stolar: Ikkje regulerbare
Lys: Bra, med skjerm som hindrar at du får det i augo
Luft: Brukbar, to luftevindu
Karakter: OK

MH-bibliotek

Stolar: Ikkje regulerbare
Lys: Bra, med skjerm som hindrar at du får det i augo
Luft: Dårlig, tørr
Støy
Pluss for sofa til å lese/slappe av i
Karakter: Dårlig

UB-kjellar

Stolar: Ikkje regulerbare
Lys: Lite ved pulten, men sterk taklys
Luft: Dårlige luftemoglegheiter. Salen er før stor, det blir dårleg luft når han er full. Tepet på golvet lagar støy
Karakter: OK, men kan bli dårleg luft med masse folk, som i

eksamenstida

Mat-Nat

Stolar: Regulerbare, men for høge bord
Lys: Mangla pærer og lamper fleire plassar. Støy frå lysrør
Luft: Svært dårleg
Karakter: Versting

UB

Stolar: Ikkje regulerbare. Beate fann *ein* god stol. Lave bord
Lys: Lite ved pulten
Luft: Tørr og svært dårleg. For varmt. Støy pga. bøker
Karakter: Dårlig

Fiskerihøgskulen

Stolar: Ikkje justerbare
Lys: Bra. Lyse veggjar
Luft: Bra. Gode luftemoglegheiter
Støy: Bra. Mange og små rom med dør inn til kvar rad gjev mindre støy.
Pluss for høge, lange skilleveggjar
Karakter: Testvinnar

Tips for lange dagar i lesesalen

Sjøl om lesesalane ikkje alltid er særleg godt lagt til rette for godtfolk, er det mange ting du sjølv kan gjere for å hindra å få plager i sjel og lemmer. Her er Inga Marie og Beate sine råd til deg.

Ta pausar: Små mikropausar på få sekund kan være nok.

Reis deg opp og rist laus. Viktig å få sirkulasjon i kroppen. Muskelne treng næring.

Bøy og tøy. Kjenn etter kor det verker, eller kor du er sliten.

Trekk frisk luft. Gå til vindauga og trekk inn litt sunn, god Tromsøluft

Skift stilling ofte: Muskelne treng næring. Jobbar du statisk, får du mjølkesyra.

Drikk vatn, ikkje for masse kaffi. Kaffi dehydrerer kroppen, er vassdrivande.

for helse

lig mye høyere enn tidligere. Vanligvis får vi omtrent 300 søkere hvert år, hittil i år har det vært 100 søkere, men hovedtyngden kommer alltid utover høsten.

– Har vel hørt om det...

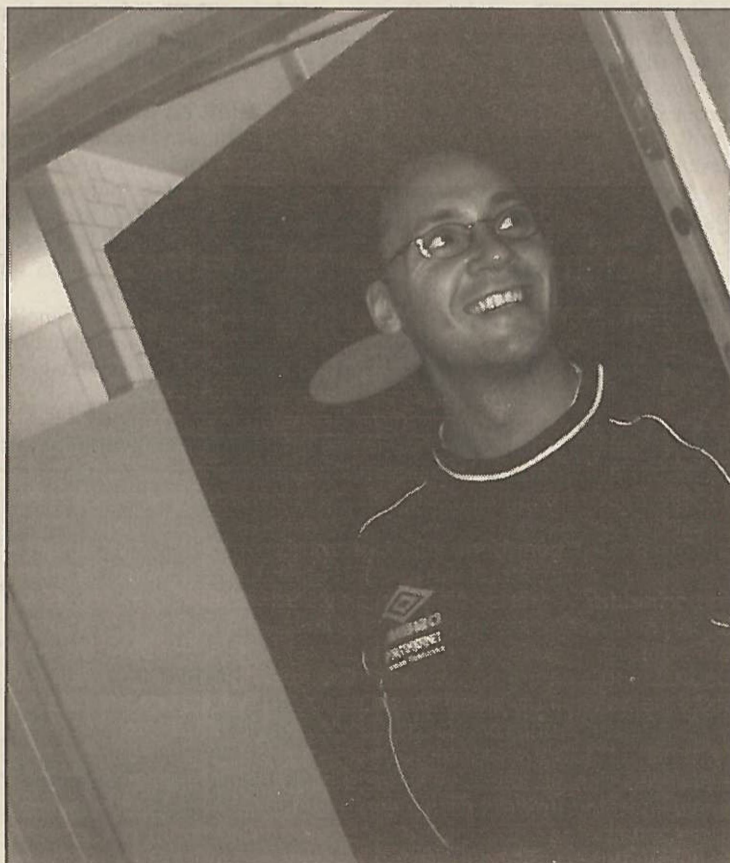
Studentene Marius With og Per Henrik Reppe vet at fondet finnes.

– Ja, jeg har vel hørt om det... Vet ikke helt hva det er for noe, men de gir vel støtte hvis man mangler penger? svarer Marius litt nølende.

– De hjelper deg hvis du ikke har råd til tannlege, gjør de ikke? foreslår Per Henrik. Han mener å ha hørt om det fra storesøster, men ikke kan huske å ha sett noen annen informasjon.

Etter nærmere informasjon er imidlertid begge skjønt enige om at dette er et tilbud de ville benyttet.

– Som student sier man jo aldri nei til penger, ler Per Henrik.

INGEN KIKKING: Roger Nilsen, instruktør ved idrettshallen Kraft, kan stolt vise frem garderobene etter at det ble satt opp skillevegger. Etter åpningen av Kraft ble det påvist en rekke mangler, og innsyn i dusjene var en av disse.

APOTEK1 RENEN

Storgata 76 • 9293 TROMSØ

Telefon 77 60 68 40 • Faks 77 60 68 48

Tannlege Urd Lilleng starter praksis sammen med tannlegene Therese Tannel og Kari Aagaard, Storgata 70.

Timebestilling 77682660

Helse-spesial

FARFIRKANT: Gult, grønt, blått eller rødt. Fargene har betydning for tankene dine.

Illustrasjon MARCOS PORCIRES

Fargene påvirker oss

Hvem har vel ikke sett rødt på en blåmandag, fått gult kort av kjæresten eller hørt svart humor? Fargene påvirker oss mer enn vi tror.

Tekst LENE ROCHMANN OG MARIT T. BALSTAD

Hvilken farge du har på rommet eller gensen er slett ikke uten betydning, mener folk som har gått fargene nærmere etter i sømmene.

Gult en vekker

Gulfargen gir oss en vekker, det lille friske ekstra. Den stimulerer oppmerksomheten, gjør oss opplagte og konsentrerte. Den er også

tankens og fantasiens farge og kan hjelpe oss gjennom krevende hjernearbeid. Øynene våre oppfatter denne fargen lettest. Gult gjør en glad, den gir oss en følelse av lys, friskhet og varme.

Å få gult kort er et velkjent fenomen, ikke bare for bøllete fotballspillere.

Grønn kreativitet

Grønt er harmonisk og behagelig nøytral, fargen påvirker oss verken

i aktiv eller passiv retning. Den gjør oss mentalt avbalansert og i stand til å arbeide presist og målbevisst. Vi kan arbeide lenge i et grønt rom uten å bli slitne. Også fordi den er god for øyet burde en lese mye i grønne rom.

Å være grønn betyr å være ung og uerfaren.

Rødt et kick

Rødfargen stimulerer og aktiviserer. Den kan faktisk gi oss et fysisk kick fordi den får blodtrykk og blodsukker til å øke. Entusiasme, aktivitet og lidenskap følger med rødt.

Fargen varmer, virker livlig og tiltrekker seg oppmerksomhet.

Rødt har til alle tider stimulert appetitten, et salgstriks som benyttes mye av restauranter.

Blått en drøm

Denne fargen assosieres med ro og mak, alvor og kjølig distanse. Blått beroliger og stresser ned og kan gi gode, avslappende følelser. Den kan også hjelpe til slik at blodtrykket og adrenalinnivået senkes og pulsen slår langsommere.

Blåmandag var opprinnelig siste mandag før faste, men betyr i dag dagen derpå, hver mandag.

Svart en farge?

Det kan diskuteres hvorvidt svart

er en farge, men svart er populært og omgir oss til daglig. Det er en sofistikert og elegant farge, ofte omgitt av mystikk. Svartfargen er dominerende og bare den alene kan bli dyster for de fleste over tid, kanskje ikke så rart da fargen ofte symboliserer død og elendighet.

En svart dag er dagen da alt gikk som det ikke skulle.

Fruktig og friskt

På tur inn i en ny årstid kan kroppen ha godt av litt ekstra energi. La deg forføre inn i fruktens verden.

Tekst LENE ROCHMANN OG MARIT T. BALSTAD

Foto PETER A. JAKOBSEN

Vitaminspark

1 eple

1 appelsin

1 tomat

1 pære

1 sitron

Bruk saftsentrifuge (eller som oss: En rasp og en potetstapper - man

tager hvad man haver...)

Banansmoothies med frukt og bær

2 dl yoghurt

2 dl frossen frukt/bær

½ banan

Eventuelt litt juice

Kjør alt i en hurtigmikser til en jevn masse. Ha i litt juice hvis drikken blir for fyldig.

Fruktshake

3 dl melk

2 ss vaniljeis

2 dl friske bær eller frukt

Alt blandes i en hurtigmikser og serveres nylaget

FRUKTELIG: Høstens vitaminspark - gjør deg klar til vinteren

godt og billig

Knall til tre tiere

parentes

CROSS-OVER: Pannekaker med tunfiskfyll og mangojuice er det nok lenge siden du har smakt.

Som bekjennende mexicana-fetisjist var det med en smule undring man måtte konkludere med at meksikansk mat også kan inneholde fisk.

Mexico. Bare navnet alene vekker utallige assosiasjoner. Alt fra Calexicos støvete soundtrack til Sergio Leones episke spaghetti-westerns flimrer innom tankene mine. Hvorfor har jeg så ikke vært innom her før? Skjønt, det er aldri for sent å angre.

The real thing

Tempoet på denne plassen er bedagelig, i likhet med interiøret. Meksikanskinspirert mat har etter hvert blitt nærmest obligatorisk på de fleste spisesteder rundt omkring. Du skal ganske langt ut på bygda for å finne et spisested som ikke tilbyr et eller annet meksikansk, det være seg nachos, burritos, tacos og så videre. Men dette skal visstnok være 'the real deal'.

Faktisk fisk

Etter en for så vidt behagelig laid-back ventetid, hvor vi blant annet får høre latinoversjoner av Beatles, blir vi invitert inn på kjøkkenet til stedets kokk, Ronny. Det

viser seg at fiskemat er vanlig kost i Latin- og Sør-Amerika, fra Mexico i nord til Chile i sør. Javel, tenker jeg som slett ikke er glad i fisk. Men retten vi fikk servert var noe så sært som pannekaker fylt med tunfisk. For sløve studenter som aldri lager mer komplisert mat enn lettere brent Grandiosa, følger en oppskrift så enkel at selv du burde klare det.

Helt mango

Man steker sammen noen pannekaker og tar fram tunfisk, som er å få kjøpt på boks på nærmeste matbutikk. Rør så tunfiskens sammen med pepper, salt, hakka løk, press en sitron over fisken og rør det hele inn med majones. Vår kokk Ronny avsluttet med litt koriander, men oppfordrer til eksperimentering under mottoet "man tar hva man har". Fyll så pannekakene med tunfiskblandingen, og vips har du et fiks ferdig måltid. I tillegg til dette kunne kokken varte opp med uthulte tomater fylt med samme tunfisk-

blanding, samt en forfriskende mangojuice. Sistnevnte juice var rett og slett mango og isbiter kjørt gjennom en hurtigmikser.

Enkelt, billig og velsmakende, om enn litt sært og uvant, var vår konklusjon på dette måltidet. Selv en erklært sjømatmotstander må nesten si seg overbevist.

Tekst THOMAS JOHANSEN
Foto ANDRÉ BRUUN

Dette får du for 30 kr:

To pannekaker
1 boks hermetisk tunfisk
pepper og salt
2 tomater
1/2 løk
1 sitron
2 ss majones
1 mango
Isbiter

Løven leker

Morten Krogvold går for å være en av de største innenfor fotografering. Han har fått tildelt de gjeveste utmerkelser. For noen er han Gud.

Et mektig ytre minner om en middelaldersk konge. Da han fotograferte nobelprisvinner i litteratur, Toni Morrison, karakteriserte han henne på følgende måte: "Du koddde ikke med Toni Morrison". Du koddde ikke med Morten Krogvold heller...

– Hvordan føles det å være så inni granskauen berømt? Det må da være et sabla kick?

– Nei, du vet, jeg er en c-kjendis i kulturlivet i Norge. Det er ikke noe kick fordi det er så mange andre kjendiser. Men innimellom er det et kick. Kick når det går bra. Men det kan være godt å være i andre land, når det blir for mye her. Anonymiteten i Afrika er behagelig.

– Da du begynte å bli kjent var det mange som stilte spørsmål om hvorvidt fotografering var kunst eller ikke. Hva er kunst for deg?

– Det er egentlig ikke så lenge siden

jeg slo igjennom i Norge. Da jeg begynte å bli lagt merke til i utlandet på åttitallet var det ikke mer enn 2-300 stykker her som syntes det var kunst. Og i distriktene har kritikken ennå ikke forstummet. Jeg har ofte hørt setningen: "Nesten like fint som et maleri". Jeg er heller ingen særlig tilhenger av debatten figurativ kontra det abstrakte. Kunst for meg er bilder som gjør noe med en. Vi husker 15 beskjeder av 3500. Det er det et hvert reklamebyrå begrunner sin eksistens på. Hvis vi får folk til å stanse opp har vi et eller annet som er kunst.

Kaos og orden

– En god portrettfotograf trenger vel både en teknisk og en viss menneskelig innsikt?

– Ja, så absolutt, man bruker begge halvdelene. En kombinasjon av hjernehalvdelene, av den venstre som er rasjo-

nell og den høyre som er skapende. Det neste vesentlige er intuisjon og timing som er et resultat av konsentrasjon. Teknisk og fantasi i et samspill som nesten skal gå på autopilot. Det er et spill mellom kaos og orden.

– Odd Nerdrum tar ofte med seg modeller på tur ut i naturen når han skal jobbe med dem. Hva gjør du?

– Odd jobber mye langsommere enn meg. En maler får mer tid. Jeg må jobbe mye fortere. Jeg kobler meg på energien, jeg byr på meg selv samtidig som jeg studerer ansikt, kroppsspråk, anatomi. Jeg har en genuin interesse for objektet. Noen bilder må jeg ta der og da. Fotografering er aksjon, mens maleri er meditasjon.

– Men hva gjør du når du ikke liker dem du skal fotografere?

– Faktum er at det skjer sjeldent. Faktum er at jeg har veldig respekt for dem

fordi jeg tar av deres tid. Jeg gir så mye og det blir en utrolig intensitet. Selv kjedelige forretningsfolk har knulla en gang, de har mista plattformen en gang, de også selv om det sitter langt inne. Noe finner man alltid. Men jeg holder meg unna enkelte.

Humor med døden

– I forbindelse med bryllupet til Haakon og Mette Marit uttalte du at hver av gjestene burde ha fått et engangskamera. Er det å leke noe av det alvorligste du gjør?

– Hmm... Livet er en dødsens alvorlig lek, jeg har ikke noe sans for gravaltvoret. Alle store humorister har hatt et ekstra stort alvor. Jeg er kanskje den fotografen som har jobbet mest med kreft, i 25 år. Vi kjørte humor på dødsavdelingen. Humoren sitter løst, man må ha humor. Da vi var nede i Afrika og tok

UMULIG: Selv om Krogvold er en meget habil fotograf, ville han ikke hjelpe oss med sitt eget selvportrett.

Foto OLAV KANDAL

bilder så lo vi seks timer om dagen, vi lo. Tenk deg de bildene fra kongebryllupet i fylla! Man må ha selvironi, det er så viktig.

Hvor kommer kunsten inn? Er det når du trykker på knappen, eller er det alt det du gjør på forhånd?

– Akkurat når jeg trykker på utløseren er jeg rasjonell. Da bruker jeg venstre hjernehalvdel, geometri. Bildene er en konsekvens av livet mitt, min konsentrasjon av livet. Han peker på to tenåringsjenter som går forbi på gaten utenfor kulturhuset.

– Med kamera kan jeg gå inn i livet deres, inn til deres historie. De er bærere av historie. Uten kamera hadde jeg vært en forbyrter.

Energimøtet

– Du sier et sted at det virkelige arbeidet ligger i å etablere en kontakt mellom

deg og modellen. Kan du beskrive den kontakten nærmere?

– Nei, men jeg kan beskrive det på en annen måte. Det er det som er magien i å for eksempel jobbe med en form ute i naturen, en stein, du tar bilder på bilder, men ingenting skjer. Men plutselig blir det et møte. Jeg bor ikke så langt unna horestrøket i Oslo. Jeg kunne jo ha gått ned dit og funnet meg en, men det blir ikke noe møte. Hvis jeg skaper energi i et menneske vil jeg få energi tilbake. Adrenalinnet må pumpes opp, jeg må koples til den annens energi, ellers blir det bare avbildning, ikke et møte. Man må åpne seg selv, ta sjanser. Det er sånn livet er. Det er ingen oppskrift. Men jeg elsker jo mennesker som brenner, jeg tror entusiasme er det viktige.

– Hender det at du mangler inspirasjon?

Sinnsyk kapasitet

– Det å bli inspirert er det enkleste som er, jeg er veldig lettlatet, jeg har en sinnsyk kapasitet. Det er nedslående å møte unge mennesker som sier de mangler inspirasjon. Jeg synes alt er så moro, livet er gøy. Jeg bor alene, det er viktig, jeg trenger denne lille tiden for meg selv fordi jeg treffer så mange mennesker. Min gode venn Ulf Lundell sier man ikke skal skulke fra livet, for det er nettopp da man ser hvilken kapasitet man har, og hva man bærer på. Akkurat nå vil jeg ikke bli syk, jeg har så mye energi, så mange prosjekter, jeg vil bak bildet på en måte. Jeg reiser mye, treffer toppolitikere, regissører og lærer så mye av de alle.

– Er det å fotografere for deg en form for sensation seeking?

– Ja, innimellom er det det fordi man vet aldri hva som skjer. Ja, bortsett fra

at jeg kopler inn venstre hjernehalvdel for å få kontroll. Hvis du er hundre prosent inne i situasjonen blir det bare for deg, ikke for andre, noen prosent må være kontroll. Igjen kaos - orden.

– Disiplin?

– Veldig. Galskap og disiplin. Jeg kan være den siste som reiser fra en fest, men har jeg en jobb klokken åtte står jeg opp, en iskald dusj, 12 kopper kaffe, fem ørefiker.

Tekst OLAV KANDAL

Morten Krogvold hadde utstilling i Tromsø mellom 2. og 7. oktober. Den viste bilder fra hans siste opphold i Afrika og portretter av kjente personer. Han har nå også begynt å lage eksperimentelle bilder.

Røykvarsler fra et fordums bål

Glem Blokksberg. Glem sopelimer, sydende gryter og svarte katter. Glem Magica fra Tryll og vulkanen Vesuvio. Heksa anno 2001 holder til på Hennes&Mauritz.

Og det er ingen spøk. Ryktet om uforklarlige hendelser i KV-bygget, altså der butikkene Hennes&Mauritz og JC holder til, har versert lenge. Brannalarmen går uten røyk, det lukter brent uten ild, dører åpner seg av seg selv. Ingen vet hvordan og hvorfor. Røykvarsleren er grundig undersøkt. Ikke noe feil med den. Da heter en nærliggende forklaring gjenferd. Eller ganske enkelt, *heksa*.

Gammel overtro, morderne omgivelser
Hennes&Mauritz-ansatt Gøril Nilsen ser på oss med et skjevt smil.

– Jo, det stemmer det. Det spøker her. Det er hekse som går igjen. Hehe.
Kassa spyttet ei kvittering ut med en summende lyd og over oss skråler Britney temmelig sorgløst. Settingen ligner ikke akkurat noe godt gammeldags spøkelseshus. Spotlights dominerer der mørke kroker ville ha vært rette kulisser. Heksa som går igjen, ja. Akkurat, den var god. Det lyder egentlig ikke særlig troverdig, må vi innrømme. Men likevel.
– Jeg har ikke sett noe til henne selv, da, sukker Gøril smilende.
– Men Paula som jobber på lageret...

Heksa i heisen

Heksa trives best i kjelleren. På lageret, sier ryktene. Paula Knudsen óg, til dels. Selv om hun ikke tror på spøkelser i det hele tatt.

– Nei, det der er nå bare snakk. Men det hendte jo noe merkelig en tidlig morgen jeg var alene på jobb, nede i kjelleren. Plutselig kom heisen ned. Og så gikk døra opp vet du, uten at det var noen der. Det var jo bare meg i hele bygget. Meg – og hekse, da. Hehe.
Det er kanskje ikke særlig moderne

å tro på spøkelser. Såkalte naturlige forklaringer er langt mer populære.

– De bygger om oppe, og derfor har brannalarmen gått mye i sommer. Det er ikke noe overnaturlig, bare tulle rykter, mener daglig leder Inger Lise Røstad.

Visst. Men hva om skillet mellom naturlig og overnaturlig ikke er fullt så klart som vi tror? Ingen røyk uten ild, var det ikke så?

Så heksebrenninger

For om dagens røykvarslere i KV-bygget piper uten ild, har her i en fjern fortid herjet branner uten brannalarmer. Historiker og universitetsbibliotekar Rune Hagen har gravd dypt i støvet som har lagt seg over 400 lange år.

– Finnmark har norgesrekord i antall hekseprosesser på 1600-tallet. Når det gjelder Troms er opplysningene mangelfulle ettersom rettsprotokollene har gått tapt, forteller han.

Dermed var det ikke mange detaljer man hadde om heksebrenningene i Tromsøområdet. Inntil Hagen kom i kontakt med en synsk mann fra Trøndelag.

– Han så bål på Tromsøya, der KV står nå. I følge ham døde tre mennesker i flammene, mens en kvinne klarte å unnsnippe, forteller Hagen. Og legger til:

– Etter mannens besøk i bygget ble det for en periode slutt på de uforklarlige hendelsene.

Jakten på bevis

Nuvel. Dette blir nesten litt for mye å svelge for et moderne, internetturfende, urbant og egenerklært rasjonelt menneske med den reliable vitenskapen som eneste gud. Vi vil helst ha bevis. Om det virkelig spøker, må det i alle fall kunne dokumenteres.

– Vi vet med sikkerhet at 11 hekser ble brent på bål i Tromsø fogderi på 1600-tallet. Disse opplysningene har vi i hovedsak fra regnskapsmateriale i forbindelse med henrettelsene, forteller Hagen.

Men hvordan vet vi at disse faktisk ble brent akkurat der Hennes&Mauritz tilfeldigvis skulle komme til å vokse opp av asfalten 400 år senere? Sånn bortsett fra påstandene til en synsk mann?

Det er en kjent sak at Tromsø både er og har vært viden kjent for sitt uteliv. At det var her langveisfarende hekser og trollfolk på høytidsnetter samlet seg for å holde sabbat, hører kanskje ikke i like stor grad til en gjennomsnittlig tromsøværings allmennkunnskap.

Norges svar på Blokksberg

"(...) "Å ride eller fare til Troms" var en gjengs talemåte i Danmark, særlig på Jylland. Her talte man om Troms på samme måte som man i Tyskland snakket om "å dra til Blokksberg"(...), skriver Hagen i artikkelen *Tromsø – der trollfolk samles og brennes*.

At det var snakk om noe *berg*, er dermed ikke sagt. Artikkelen erklærer videre:

"(...)Nei, hekse skulle til kirke, og da helst til ei kirke som hadde hedninger som nærmeste nabo, der man visste trolldom og annet djevleskap florerte. Ei kirke som var anlagt nettopp ved sivilisasjonens utpost som en bøffer mot mørkets Herre og den ville natur.(...)"

For ja, tro det eller ei, selv sentrum av Nordens Paris har en gang vært en sivilisasjonens utpost. Vi snakker om en tid da Karlsøy var hovedstad i Nord-Norge og Tromsø et kirkested med prestegård og – ja, nettopp – kirke.

Henrettelsene

1600-tallets tromsøkirke lå omtrent der Domkirka ligger i dag, og trollfolket er etter all sannsynlighet brent på bål nær stedet der de fikk dommen. Kaldfjordsamene Kolbein Torstensen, Oluf Amundsen og hans kone var blant dem som led flammehavets grusomme skjebne. Dette går frem av en rapport lensherren over Nordlandene mellom 1604 og 1618 har skrevet, datert 22. juli 1609:

"(...) Da jeg var der i vår ble disse tre anklaget for å ha gjort folk syke med gand. De syke var selv tilstede og vitnet. Etter min herres brev og mandat ble de derfor straks henrettet.(...)"

Så, var det den synske mannen så faktisk mer enn en marerittaktig hallusinasjon?

Mer mellom himmel...

Vi vet ikke helt hva vi skal tro. En brannalarm som går 400 år etter at ilden har slukket lyder ikke akkurat som noen overbevisende forklaring på noe som helst. Vel. Kanskje vi bare må akseptere at vi rett og slett ikke kan forklare alt?

De ansatte på JC tviler ihvertfall ikke.

– Visst spøker det her. Jeg har ofte vært alene igjen etter stengt tid og plutselig kjent tydelig lukt av brent. Jeg har sjekket nøye over alt og gang på gang ikke funnet noe som helst.

– Men ikke skriv navnet mitt i avisa, jeg tror ikke på spøkelser. Hehe.

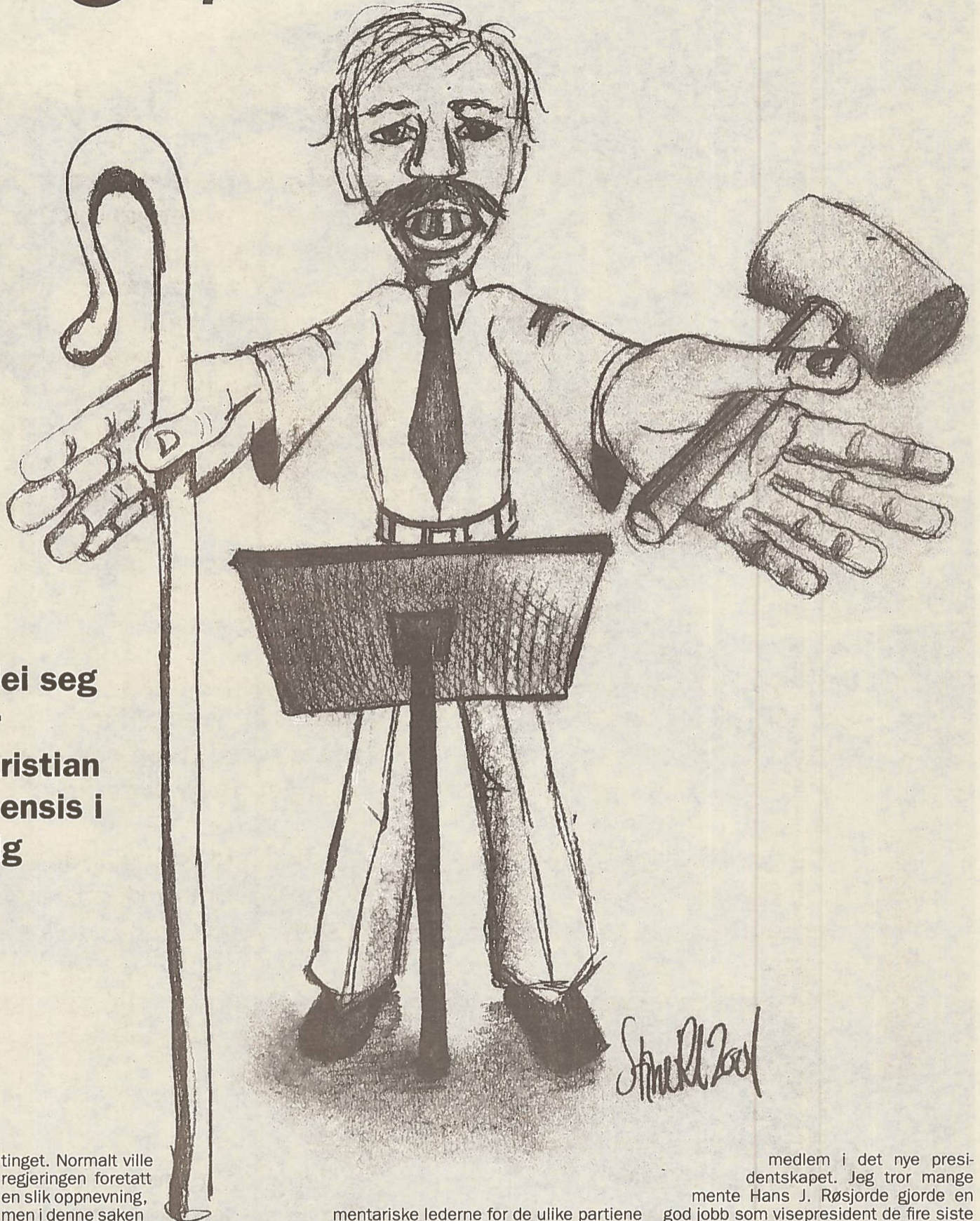
*Skriftlig kilde: *Tromsø – der trollfolk samles og brennes* av Rune Hagen og Per Einar Sparboe, trykt i *Tromsøboka – den andre 2000*

**Tekst SILJE HAUKLAND RYVOLD
Foto ERICA RESTOFTEN**

22. JULI 1609: "(...)Da jeg var der i vår ble disse tre anklaget for å ha gjort folk syke med gand. De syke var selv til stede og vitnet. Etter min herres brev og mandat ble de derfor straks henrettet(...)"

Hva er en stortingspresident?

Noen ble forferdelig lei seg her om dagen. Vi har snakket med Hans Kristian Hernes, førsteamanuensis i politisk teori, offentlig politikk om hvorfor.

Hva innebærer tittelen stortingspresident?

Hvorfor tittelen er tatt i bruk vet jeg ikke, men den henspiller på at det er denne personen som øverste tillitsvalgte som leder Stortinget.

Hva gjør en stortingspresident?

De fleste forbinder stortingspresidentens arbeid med å lede møtene i det norske parlamentet, en oppgave presidenten deler på sammen med visepresidenten. Andre oppgaver er likevel viktigere. Presidentskapet (i alt seks personer) med stortingspresidenten som leder utgjør Stortingets styre, har blant annet oppgaver knyttet til å fastsette dagsordenen, det vil si når saker skal behandles og hvor lenge debattene skal vare. Stortingspresidenten har en sentral funksjon som leder av den utadrettede virksomheten, og kan også bli konsultert av kongen ved regjeringsskifter. Presidentskapets politiske rolle ble godt illustrert ved oppnevningen av Lund-kommisjonen som utredet rollen til politiets overvåkingstjeneste på vegne av Stor-

tinget. Normalt ville regjeringen foretatt en slik oppnevning, men i denne saken gikk man på tvers av regjeringens innstilling og fikk gjort et arbeid som viste seg å ha stor politisk betydning.

Hva slags evner bør en stortingspresident ha?

Ved valg av stortingspresident legges det vekt på at vedkommende kan fungere samlende, det vil si være en leder for både regjeringspartier og opposisjonen. Det er tradisjon for at presidenten er en person som representerer det største partiet eller en gruppering av partier. Vedkommende bør også være ryddig, ha godt kjennskap til konstitusjonelle spørsmål, og til hvordan partiene og Stortinget behandler saker.

Hvordan blir han valgt?

Presidenten velges av Stortinget i plenum, men det skjer etter at de parla-

mentariske lederne for de ulike partiene har møttes for å drøfte fordelingen av verv mellom partiene.

Hvorfor kommer han fra et parti?

Stortingspresidenten må velges blant representantene, og disse er med noen få unntak valgt inn for et registrert politisk parti. At presidenten kommer fra et av de store partiene gjør at vedkommende har støtte fra en større del av Stortingets representanter. Det vil nok også være slik at det er de store partiene som kan avse representanter til presidentskapet, noe som betyr at de får mindre tid til å drive politisk virksomhet.

Hvordan ville da en stortingspresident fra Frp ha påvirket partiets posisjon på Stortinget?

Fremskrittspartiet hadde visepresidenten i forrige periode, og har også et

medlem i det nye presidentskapet. Jeg tror mange mente Hans J. Røsjorde gjorde en god jobb som visepresident de fire siste årene. Dersom Frp hadde fått presidenten denne gangen ville partiet selv sett på dette som en akseptasjon på at de er et borgerlig parti på linje med Høyre, KrF og Venstre. Hvordan dette ville påvirke opinionen er vanskelig å si. Samtidig kunne rollen som president tvunget Carl I. Hagen til å drive mindre Frp-politikk, ikke minst fordi han ville blitt møtt med mistillit fra andre partiers representanter og måtte legge vekt på å opptre samlende. Uten frontfiguren og den sentrale lederen i stortingsgruppa kunne Frp opplevd at oppmerksomheten om partiet ble langt mindre.

**Tekst KRISTIN DANIELSEN
Illustrasjon STINE R. LARSEN**

Utopia

STUDENTAVISA I TROMSØ

Vi søker nye medarbeidere

Ledige stillinger fra 1. januar 2001

Ansvarlig redaktør

Fra 1. januar 2001 er stillinga som ansvarlig redaktør ledig.

Stillinga er en fulltidsjobb. Ansvarlig redaktør blir ansatt på åremål for ett år.

Utopia søker en person med ledererfaring og journalistisk teft til å overta ansvaret for avisa. Ansvarlig redaktør har det overordnede ansvaret for alle ledd i avisproduksjonen. Erfaring med journalistisk arbeid er en forutsetning.

Ansvarlig redaktør fungerer også som nyhetsredaktør. Det innebærer at vedkommende må være iderik og ha nese for nyheter, samt ha solid kunnskap om Universitetet og Høgskolen i Tromsø og norsk høyere utdanning generelt. Det forutsettes at redaktøren selv arbeider fram saker.

I tillegg er ansvarlig redaktør Utopias administrative leder og styreleder. Organisasjons-erfaring er derfor en nødvendighet.

Stillinga lønnes med 100.000 kroner.

Søknadsfrist: **Onsdag 21. november**

Fra 1. januar er stillinga som desksjef ledig.

Desksjef blir ansatt i 50 prosent stilling og på åremål for ett år.

Utopia søker en person som kan lede arbeidet med den grafiske utforminga av avisa. Arbeidet vil i hovedsak bestå av koordingering av bilder/tekst og praktisk ombrekking-arbeid.

Du bør ha erfaring med deskarbeid/grafisk utforming. Gode datakunnskaper er en nødvendighet. Utopia bruker Adobe InDesign i ombrekkinga av avisa, men erfaring med programmer som Adobe PageMaker eller QuarkXpress er også nyttig. Opplæring vil bli gitt.

Arbeidstida vil variere noe, men arbeid annenhver helg må beregnes.

Stillinga lønnes med 42.500 kroner i året, tilsvarende 50 prosent studiekompensasjon.

Søknadsfrist: **Onsdag 21. november**

Stillinga som IT-ansvarlig er ledig.

IT-ansvarlig blir ansatt i 25 prosent stilling og har ansvaret for Utopias Internett-sider og datapark. Avisas datapark består i dag av sju Windows-baserte PC-er og to NT-servere. Vi søker en person som kan videreutvikle og ha ansvar for avisas Internett-sider, samt vedlikeholde og oppgradere maskinparken.

Stillinga lønnes med 21.250 kroner i året, tilsvarende 25 prosent studiekompensasjon.

Søknadsfrist: **Onsdag 21. november**

Søknad med CV, attester og arbeidsprøver sendes eller leveres: **Utopia v/Trine Andreassen, Hovedgården, Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø.** Eller e-post: **redaktor@utopia.no.**

Spørsmål om stillingene kan rettes til ansvarlig redaktør **Trine Andreassen, telefon 77 64 42 83.**

Desksjef

IT-ansvarlig

Kultur

Kor e alle heltane?

Folk ville gi Bush fredsprisen viss han ikkje gjekk i krig. Og forfattarar får visstnok suksess viss dei nok ein gong skriv ei god bok. Det er verkeleg oppsiktsvekkande meiningar på tapeten no til dags.

Så kva kan det eigentleg seie oss? At Noreg er eit godt land å bu i. Manglande sterke meiningar. Eller at det kun er nokre som skrik så ufatteleg høgt? Ufatteleg høgt.

Det verkar som om det har poppa opp ein del sjølvsgade resonnement i det siste. Dei påstår at dei har fått ein ny type forfattar. Ein som får det til. Ein som følger opp med ei betre bok. Vi har fått eit nytt omgrep, sportsforfatteren. Ein som får det til. Ein som har suksess. Det verkar som om det dukker opp fleire og fleire store utreiingar på store fenomen. Fenomen som slett ikkje finst.

Kor e alle bøkene?

Sto opp igjen. Zorro kom tilbake.

Tromsø. Tromsø Rock City. Polar Music Festival. Musikk. Pønk. Steinfett og i det heile. Sveitt og hardt. Musikkmiljøet sydar i byen. Tvibit, by:Larm og velvilige gamle travarar gjer alt for at unge musikarar skal få kome på banen. Utelivsbransjen er svært så modige og set opp ferskingar på scenen for å rocke vilt. Og ofte går det fantastisk bra.

Litterat i Tromsø. Litt verre. Bøker då? Kvar er bøkene? Vi har forfattarstudie, kvar vert dei av? Refuserte litteraturvitarar, frustrerte forfattarspirer.

Kan ein verte sjuk av å bli forfattar?

Har du nokon gong lagt merke til at dei fleste, store kvinnelege diktarane var verkeleg sjuke. Det geniale låg ofte i det gale. Er det å verte forfattar eigentleg ganske helseskadeleg. Et heller fem om dagen.

Vi har fått ein ny type forfattarar. Ifølge rikshistorikar Nils Fredrik Dahl har vi fått sportsforfattarar. Forfattarar som gjer det bra igjen og igjen. Loe, Saaby Christensen, Ullmann. Dei held koken og produserer og er i form som ein annan stor skeisespringar. Sport og litteratur har altså ein sameheng. TIL må jo over brua til neste sesong. Erlend Loe er i god form. Få han opp og lær han å spele fotball istaden.

Sterke personl

Thulsa Doom er musikalsk applaudert, fremadstormende og har en drag race-bil oppkalt etter seg. Ingen dårlig kombinasjon. Forrige uke var bandet i Tromsø for å spille, og Utopia forstyrret dem midt i middagen for å veksle ord.

Tekst CHRISTOFFER EILIFSEN
Foto AUDUN RUNDBERG

Thulsa Doom skriver, i følge seg selv, bra sanger om matforgiftning, og dårlige sanger om vold, narsissisme og puling. Hvor dårlig disse sistnevnte er kan selvsagt diskuteres, ikke minst med så og si samtlige musikkbedømmere i Norge. Disse musikkbedømmere av yrke har, med få unntak, gitt bandet strålende kritikker for sin debutplate, gåtefullt titulert *The Seats are Soft, but the Helmet is Way too Tight*. En rufsete bastard av en plate, fylt med skitten lyd og intense stemninger som får deg til å vibrere uhemmet i godstolen.

– Vi har vel et problem nå, i og med at vi nå har lagt listen altfor høyt. Nå er tiden inne for å spare litt på kreativiteten, så vi orker å gi ut to album til, eksklamerer bandets gitarist som lyster det uanstendig festlige artistnavnet Doom Perignon.

Gitarkameratene

Thulsa Doom er ikke vanskelig å få øye på en fredags formiddag på Amtmandens Datter. Det er ikke til å ta feil av hvilket bord som besittes av det hardbarka rockebandet, som for øvrig består av en gjeng velkjente størrelser innen dypere deler av hovedstadens rockemiljø. Et slags stjerneband innen norsk rock er disse gutta, med kredibiliteten i behold. Dette kan vel sies å være en bragd som trolig aldri har blitt utført før på disse breddegrader. Dog, under Thulsa Doom-flagget røper ikke bandet sine egentlige navn, men er derimot alle medlemmer av familien Doom.

La de små barn komme til Thulsa

På tross av disse fasjonable forutsetningene, er det ikke penger og

makt Thulsa Doom er ute etter, selv om hatten sitter høyt.

– Vi vil ikke slite oss ut ved å spille på hvert eneste rottehull i verden. Vi gir ut et par plater, og så lar vi folk komme til oss, poengterer El Doom, gruppens gitarist skråstrek produsent.

Og folk kommer til Thulsa. Platen distribueres over hele Europa og USA, og Europa med Norge er allerede gjennomgått på spillefronten med gode tilbakemeldinger. Ikke minst i Spania der bandet slo ut alle andre deltakere på et mystisk, men prestisjefyllt arrangement med tittelen "VM i Rock".

Unnværer slagsmål

Et spørsmål som det nok faller naturlig å stille for de fleste som har hørt Thulsa Dooms plate, er hva det musikalske produktet til bandet egentlig kan beskrives som. For musikken fremstår som, i positiv forstand, ganske ubeskrivelig. Bandet beskriver seg selv ordknappt som hundre prosent rock og ti prosent tull men avslår derimot å nevne sine musikalske inspirasjonskilder. En potensiell krangel om disse underliggende påvirkende krefter ville nemlig endt i slagsmål mellom bandmedlemmene, mener de bastant. Thulsa Doom består nemlig av, som El Doom putter det, "ikke så mye ambisjoner, men mange sterke personligheter i konflikt". Og det summerer vel på en fjollete, malerisk måte opp det hele. Hva nå "det hele" er for noe.

TROSS ALT:
Ja, både skjeggete og langhåra midt i Storgata.

Bandet var glimrende, men tiden var

Thulsa Doom er harde og myke. Begge disse aspekter av bandet funker feiende flott på konsert. Faktisk usedvanlig fortreffelig flott.

konsert
Thulsa Doom
Subsirkus
5. september

Tekst CHRISTOFFER EILIFSEN
Foto AUDUN RUNDBERG

På tross av en lite oppfylt subsirkus-sal gikk Thulsa Doom fullstendig ut i spagat for publikum. Noen ganger som et buldrende tog uten endestasjon, og andre gan-

ger som en syrlig stemningsskaper eller framdriver av mystiske toneleier, om du vil. De deler av publikum som hadde kommet for å høre Thulsa Doom, og ikke fordi de skulle har fredagsdisco på Sub, virket meget fornøyd med det de fikk servert, og knyttnever var stadig hevet mot bandet på en sympatisk måte.

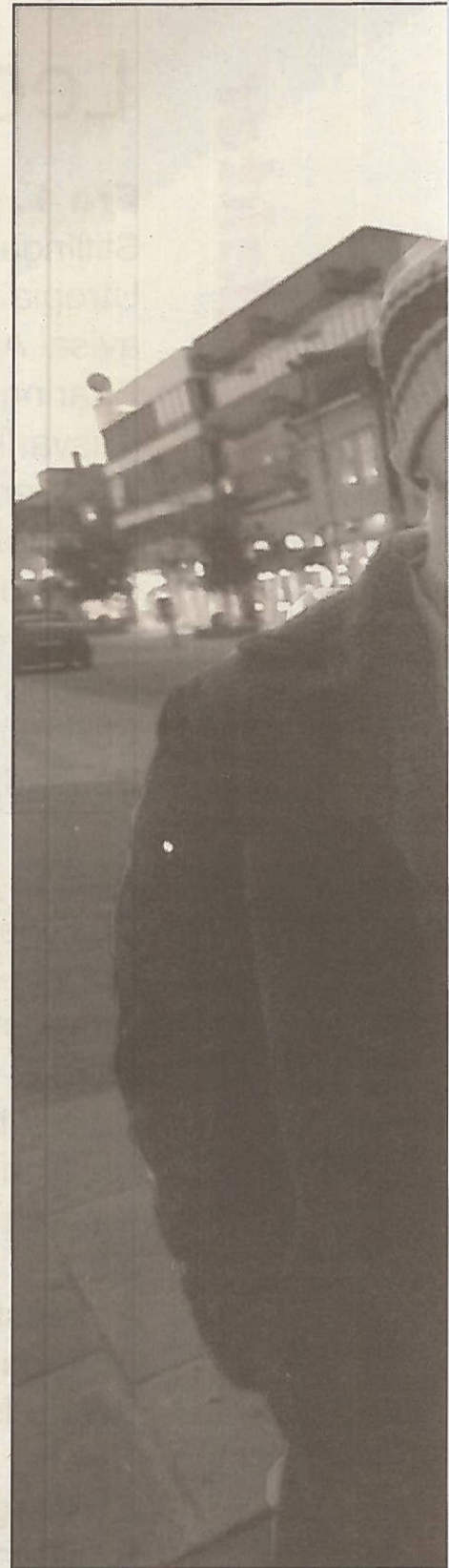
Konger av ormebolet

Thulsa Doom framsto som et av de mest spennede, rutinerte og enga-

sjerte rockeband vårt ringe land har å by på. Riktignok er Tromsø et ormebol for god rock, men Thulsa Doom stiller uten tvil i særklasse som liveband. Subsirkus stiller også med et meget bra konsertlokale der publikum virkelig kan boltre seg uten å velte ølglass eller falle gjennom gulvet, noe som har en tendens til å skje ved andre konsertlokaler i byen. Lokalet var muligens i største laget for denne kvelden, men om de som var tilstede sprer det gode ord, vil nok lokalet være velfyllt neste gang Thulsa Doom besøker Tromsø.

Klagemuren

De negative aspektene ved denne

På Med Foten

Det var en stund tvil om det ble Polar Music Festival i år, men ferdig opptrykte programmer i alle kriker og kroker har nå avkreftet alle rykter. PMF begynner onsdag 17. oktober. Da gyver det løs med Lame Ducks som åpningsband på Kaos. Du kan ellers vente deg band

som Mayhem, Cumshots, Lame Ducks, Ex Cathedra, pluss en horde av spennende og lovende lokale band som Mørkemenn, Carmelitz, Preslex, The Nihilists pluss mange mange flere. Årets PMF ser ut til å domineres av lokale band, spennende og nytt.

Liten brun bjørn fyller 75

14. oktober kunne lille Ole Brumm telle 37,5 år på hvert lår. Far og forfatter Alan Alexander Milne ga liv til figuren 14. oktober 1926, i sin første bok om den undrende bjørnen. – Brummfortellingene handler først og fremst om vennskap, et godt og trygt vennskap, og

masse hjertevarme. Som både barn og voksne trenger, sier brummolog Tor Åge Bringsværd til vg.no, og oppfordrer alle til å gi Ole Brum en klem.

ligheter i konflikt

altfor kort

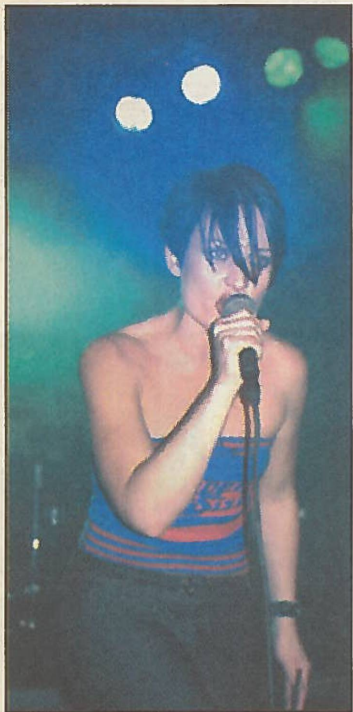
konstoppelsen var så absolutt ikke. Thulsa Doom sitt verk. Derimot fant det sted en del gufne episoder som andre involverte må stå ansvarlig for. Den første store blemmen i programmet fant sted tidlig. Tidlig er nemlig det første bruddet på god konsertetikk. Da undertegnede ankom lokalet klokken halv ti, noe som kan betegnes som ugudelig tidlig for en konsertankomst å være, var oppvarmingsbandet Carmelitz allerede godt på vei inn i sin siste sang. Rare greier. Etter dette spilte et lokalt band, som jeg lar være å nevne navnet på, en hårreisende gruffull episk metall fra 1986 som jeg tror fikk de fleste i lokalet til å sette halvli-

teren sin i halsen på en svært negativ måte. Dette kan betegnes som kveldens andre ubehagelige hendelse. Etter denne ugunstige intermezzo, gikk Thulsa Doom på scenen, og det hele var ferdig rundt halv tolv. Halv tolv er derimot ikke en konsert sitt naturlige slutt-punkt, men dens vante begynnelse. Mange gikk nok glipp av både Carmelitz og Thulsa grunnet denne mystiske tidsbruken. Dårlig gjort av de ansvarlige!

ETIKK: Verdikommisjonen burde vært til stede og ordnet opp i den ruskete konsertetikken.

Gjeesp...

TAM KONSERT: Vokalist Annette Gil prøvde og prøvde, men fikk det ikke helt til.

Foto HENRIETTE BRÆNDELAND

Dette var en av Ukas desidert kjedeligste opplevelse, hvis man kan være så dristig å bruke slike ord.

konsert
Seven
Driv
29. september

Tekst HENRIETTE BRÆNDELAND

Uka hadde i sin vennlighet og håpefullt gitt Seven den store mulighet til å skape en god stemning for glade studenter på en vakker lørdags aften. Glade var vel studentene, men det var ikke Sevens for tjeneste, dessverre.

Grappa består av dyktige og svært samspilte musikere, men dette var ikke nok for en stor muskalsk opplevelse. Sangene ble for tamme, og trykket var borte.

Hoftevrikk til tross

Vokalist Annette Gil med sin rene stemme og hoftevrikk prøvde å skape ei god stemning, men intensiteten oppe fra scenen uteble. De greide ikke å nå inn til hjerterota til sine såkalte lyttere, og Seven som skulle stå i fokus denne kvelden ble heller bakgrunnsmusikk der vi satt og lurte på hvorfor den samme sangen stod på repeat.

Ny vei, takk

Seven har et potensiale, absolutt, men grappa greide ikke å formidle det denne kvelden.

Musikken de leverer er grei Briskeby-pop, men dette har vi hørt før, og det blir fort kjedelig.

Hvis Seven skal overleve som gruppe her til lands bør de tørre å gå nye veier og skape sin særegenhet.

Selv måtte undertegnede tvinge seg gjennom konserten, mens ønsket om en snarlig god søvn ble sterkere og sterkere.

Ask me anything you like, I'll reveal everything...

LERKE: – Ja, jeg drikker som ei jente, innrømmet sangfuglen.

40 år: Ole-Gunnar Solheim i Tromsø Filmklubb har mye lurt og spennende å by på i sene høstkvelder.
Foto HENRIETTE BRÆNDELAND

40-årskrise? Nei t

I det gylne år 1961 kom noen filmtørste unge menn på den flotte ideen om å skape en filmklubb her i byen. Noen av ildjernene var Hans Henrik Bang, Harry Westerheim og Arthur Arntzen.

Tekst HENRIETTE BRÆNDELAND

Tromsø Filmklubb er en av de eldste i Norge, og 8. desember blir en hyllest til både filmen i seg selv og Filmklubben.

– I forbindelse med jubileet skal man prøve å få satt opp den aller første filmen som ble som ble vist, amerikaneren *Tapte Horisonter*. Det blir også fundert på om ikke den første talen skal bli framført, en halv mannsalder senere, smiler Ole Gunnar Solheim fra Tromsø Filmklubb.

Motvekt

– Med tanke på jubileet har vi hovedsakelig lagt vekt på å få tak i eksklusive filmer som aldri har vært vist før i Tromsø. Ole Gunnar Solheim syns også det er viktig å ha Filmklubben som en motvekt til de kommersielle filmene.

– Vi har et tett samarbeid med Bergen Filmklubb, og i slutten av oktober får vi sendt oppover en helt ny film som nettopp har vært vist på Bergens Internasjonale Filmfestival. Det er viktig å ha dette samspillet med festivaler og

PÅ Plass: Kroppen var i god behold selv om en del rotasjoner kunne forekomme.

Dårlig research kan lønne seg. Det er like greit å la fansen få stille spørsmålene når kunnskapene til journalisten er minimal. Sånt blir det stunt-intervju av.

Tekst WENCHE ARNTZEN
Foto SILJE H. RYVOLD

Den beste A-ha-plata?

– *Scoundrel Days*. Det er på en måte den som er mest magisk. Men jeg synes de to tidlig på 90-tallet er ganske bra også. Den siste er ikke noe særlig.

Er du inspirert av A-ha?

– A-ha var på en måte den første musikalske opplevelsen. I dag er de ikke så relevante, musikalsk sett. Men de ligger i bakgrunnen og lurert i kulissene.

Ei jente blant publikum lurte på hvordan du klarer å stå så rolig med hodet, når de andre kroppsdelene og gitaren din raser rundt som en tornado?

– Det er jo forsåvidt interessant! Jeg er ikke så bevisst på hvor mye jeg beveger meg. Det viktige er jo at hodet står i ro i forhold til mikrofonen og sånt. Jeg har en viss kroppsbeherskelse, da.

Kan du bli adrenalin-sint?

– Ja, men det er sjelden. Jeg blir jo "veldig" glad når jeg er på flyplassen med gitaren, og de nekter meg å ta den med inn på flyet. Så de eneste gangene jeg blir sint er på flyselskap. Men jeg bør vel være litt snill med dem i disse dager.

En av dine mannlige fans hadde hørt at du var inspirert av Elvis Costello. Stemmer det? Hva annet hører du på?

– Jo, det stemmer. Han er absolutt en veldig viktig artist for meg. Beck har inspirert meg veldig. Burt Bacharach, High Llamas. Akkurat nå hører jeg mest på 60-talls bra-

siliansk musikk, som er en stor inspirasjonskilde.

Gikk du på musikklinja, da?

– Nei, jeg ville ikke gå på musikklinja. Jeg har mine helt klare oppfatninger av hva jeg synes er viktig og fint med musikk. De går ganske på tvers av det som læres vekk på musikklinja. Det hadde gitt meg dårlige karakterer, og jeg hadde gitt dem en dårlig dag.

Vet du hvor mye plata di har solgt?

– Jeg er ikke sikker, jeg... Jeg tror kanskje det er opp mot 20.000? Jeg vet ikke. Det er veldig bra i alle fall. Jeg ble veldig fornøyd da jeg hørte det, og tenkte "Oj, jøss!" Men, jeg spiller nå bare, jeg...

Mange vil ha deg med på nachspiel. Har du fått bedre dametekke etter at du ble kjent?

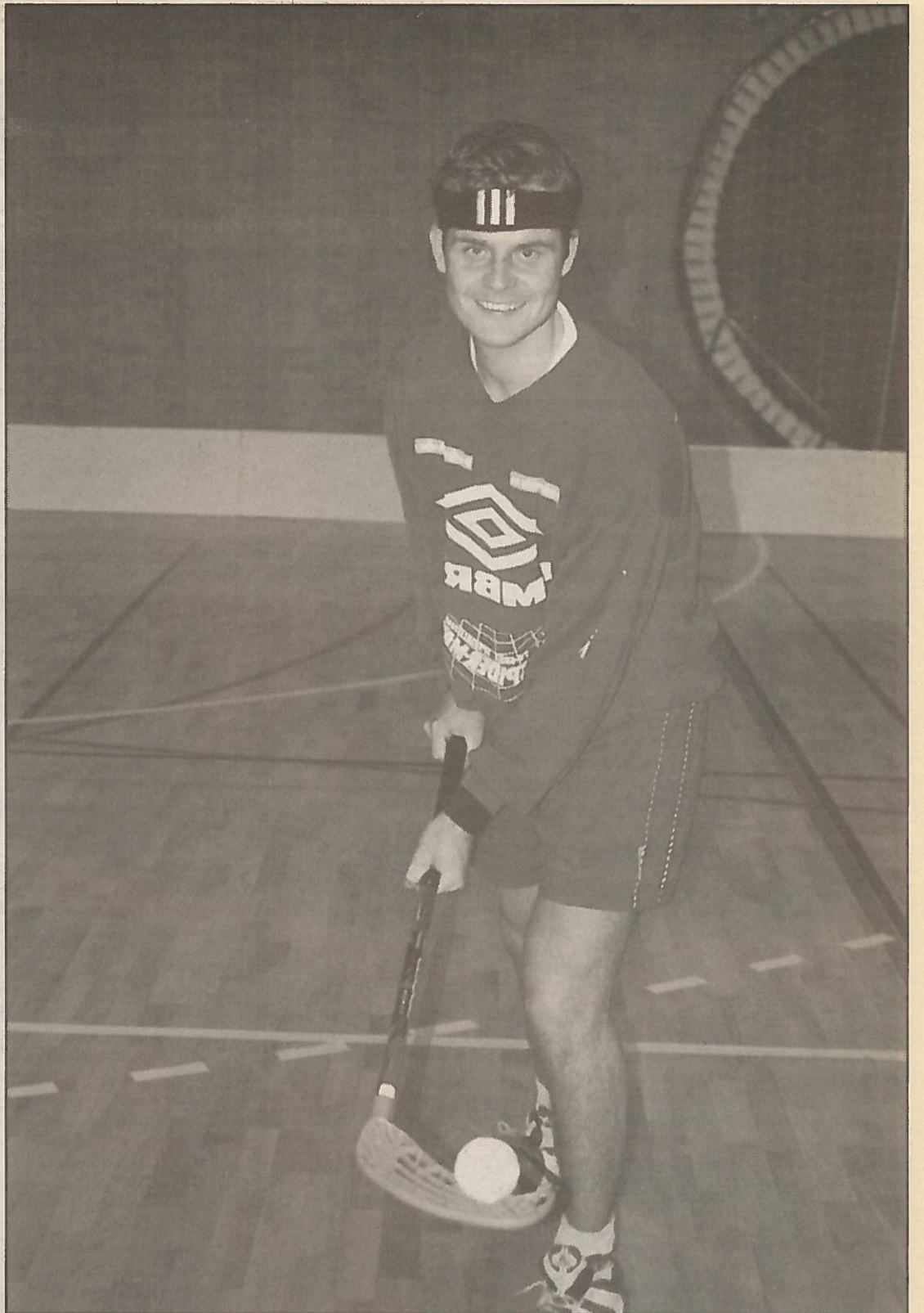
– Å ja, såpass! Det er sånt som virker på folk uansett. Men det er jo ikke meg, det er jo det at jeg har vært i en avis, eller at de har sett meg på TV. Jeg er ikke noen nachspiel-frik, kan du si. Da må de nok spørre noen andre.

Da drikker du kanskje heller ikke?

– Neeei...Jeg liker sånne små, søte drinker. Jeg drikker det kun hvis noen spanderer det på meg, da.

Jente-drinker, med andre ord?

– Ja, jeg drikker vel som en jente.

KLAR: Trener Valen satsar på å bli årets back.

Foto KJARTAN OTTERÅ

Stjerner i sikte

Innebandy: To nye stjernespelarar, auka treningsmengde og ny trenar skal i løpet av ein toårsperiode sikra TSI plass i Eliteserien.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

Optimismen og viljen er stor, men før tromsø-studentane kan møte lag som Greåker og Slevik, må dei blant anna nedkjempa eit knallhardt Karasjoklag som dei i fjor tapte to av to kampar mot.

– Karasjok er klar seriefavoritt. I år ser det nok ut som vi må nøye oss med å kjempe om andreplassen, men om to år bør vi vere i eliten. Dette seier Rune Valen, trenar for førstedivisjonsmennene. I fjor konsentrerte han seg mest om trenaransvaret for damelaget, men får i år ei sentral rolle i herrelaget, både på og utanfor banen. Valen har spelt innebandy sidan 1991 og har sju år bak seg frå serie-systemet. Det gjer han truleg til den innebandyspelaren med mest erfaring i heile Nord-Noreg. Men rutine og kløkt aleine gjev ikkje gull.

Svensk tilvekst

– Vi har fått to nye, sterke spelarar. Simon Vikman frå Sverige har med seg erfaring frå svensk 1.

divisjon i ishockey. Dette nivået er langt over det norsk eliteserie nokon gong kan drøyma om. I tillegg til Vikman har vi fått den tidlegare junior-norgesmeisteren Pablo Vargas. Desse kommer nok til å stå fram som dei største profilane på årets TSI-lag. Men den største styrken ved årets lag er rett og slett at alle har fått eit år lengre erfaring. Ifjor var nesten alle førsteårs-spelarar, men nå har vi fått bygd opp ei stamme som er meir samspelte og betre trente. Ja, vi har faktisk spelarar som kan fylla alle plassane på årets lag (årets lag er spelarane si eiga kåring av dei beste spelarane på dei ulike speleposisjonane i serien. red.ann). Sjølv satsar eg på å bli "årets back". Greier eg ikkje det, blir eg skuffa, seier den hardtslåande rogalendingen.

Hard sesong

Auka treningsmengd er også ein viktig bit i satsinga mot eliteserien. I staden for å ta ferie etter sesongslutt i vår, valde laget å halda oppe treningsnivået fram mot sommar-

ferien. Og på dei første to månedane i haust vil dei ha hatt like mange treningar som til saman i heile forrige sesong. Og med årets nye trippelserie, kan godt treningsgrunnlag vera gull verdt.

– Med den nye trippelserien blir det tjuefem kampar på kvar, noko eg trur spesielt vi med vårt gode treningsgrunnlag kjem til å tena på.

Eit stykke igjen for damelaget

Når det gjeld damelaget har dei nok eit stykke igjen før dei er på same nivå som i fjor, trur Rune Valen. Då gjekk dei ubeseira gjennom sesongen.

– Dei har litt mange ferske spelarar og litt ujamnt treningsoppmøte, så eg trur dei treng litt meir tid før laget set seg.

Herrelaget i andredivisjon har han meir tru på. Det fungerer nærmast som eit rekrutteringslag for førstedivisjonslaget og består stort sett av spelarar som ligg på vippen til førstelaget.

– Viss dei ikkje vinn serien, blir eg overraska.

Etter tap mot Karasjok og Nordreisa i helga, ligg TSI på 5. plass i serien.

kk!

andre filmklubber. På den måten får vi lettere satt opp framtrekkende og betydningsfulle filmer raskt.

Rammen rundt filmen.

Filmklubben har i høst hatt visninger på tirsdager på studenthuset, hovedsakelig for å skape en ny atmosfære rundt filmvisningene.

– Dette blir ganske unikt med muligheten til en kald øl og røyk til filmen. Opplevelsen blir helt annen i denne type settingen. Det blir et mer avslappet og sosialt preg over det. Vi er veldig fornøyde, smiler Ole-Gunnar.

– Et annet prosjekt vi har utviklet er å arrangere stumfilmkonsert på Driv med pianist. Dette var slik det fungerte før på Verdensteateret der de også hadde orkestergrav. Jeg tror dette vil gi en spesiell og nostalgisk filmopplevelse.

Tyske filmer og Jacques Tati.

I høstens program kan har Filmklubben lagt vekt på tyske filmer

– I styret har vi noen tyske medlemmer som har stor ekspertise og god oversikt på hva som rører seg i den tyske filmverden. Tysk film er på vei oppover, og spesielt nå er det mange yngre regissører med en flerkulturell bakgrunn som bemerker seg kraftig. Vi har også et samarbeid med Gøthe-instituttet der vi får opp ferske filmer som har skilt seg ut eller blitt prisbelønnet i Tyskland.

– Filmklubben har også valgt å gi oppmerksomhet til Jacques Tatis filmer. Han har ofte blitt sett på som en konservativ anarkist, noe som har preget Tatis filmer der de ofte blir vinklet inn på det samfunnsmessige problemet, men da på en komisk og ironisk måte.

Ganske enkelt be

KNAKENDE: Bjørn Berge bekjenner at han støvsuger til Motorhead.

Kokette blomstertåker

Med jamne mellomrom tek far fram den japanske haustflørtin frå blomsterdagane. Ho som han berre fekk lov til å halde i handa. Den historia hadde han nok aldri ha kome bort frå om han i desse tider hadde rota seg inn i Tromsø Museum.

utstilling
*The World of
Kokeshi Dolls*
Tromsø Museum

Tekst KRISTIN DANIELSEN
Foto HENRIETTE BRÆNDELAND

Den japanske utstillinga er på verdsturne. Kokeshi tyder tredukke og vart fyrst laga frå 200 år sidan av handtverkarar nord i Japan som suvenirar til turistane som meska seg i dei varme kulpane. Dei er enno svært populære og gjennom åra er ulike stilar blitt utvikla, både innanfor tradisjonelle stilartar frå handtverkarar til urbane kunstnarar som har laga sine egne kokeshi.

Skikedokker
For å vere ei ekte kokeshi skal dokka vere dreidd ut av eit trestykke, utan armar og bein. Dei er anten måla med striper eller blommar og uttrykka i andleta er både enkle men svært uttrykksfulle. Nokre er fylt med riskorn og fungerer då som ei rangle, medan andre har hovud som lagar skrike-lyd når ein vrir på dei. På same måten som haikudiktinga og den enkle japanske arkitekturen, representerer dokkene affeksjonen for det enkle i japansk kultur.

Ein som passar
Ein let seg verkeleg sjarmere. Her finn du definitivt din eigen favoritt.
Her er både den bastante og

trauste, den kokette og fnisete, den litt halvgale og psykedeliske. Vakre namn har dei og. Du får møte blomstertåke, Prinsesse Daruma ei blinkande Et øyeblikk.

Så drøyer du om eit pittelite japansk eventyr, så må du berre kome.

ITÅKE-HEIMEN:
Blomstertåke, ei såkalla kreativ kokeshi.

rgtagende

Han er en knakende fin fyr. Rå på gitar, med en stemme som kan gi selv den mest frigide jomfru hetetokter. Det var verre på 80-tallet, med hockeysveis, pornobart og banjo.

Tekst WENCHE ARNTZEN
Foto PETER A. JAKOBSEN

En lykkelig liten minoritet vet hvem denne rocka bluesmannen er, i hvert fall blant studentene i Tromsø. Hvilke tanker gjør du deg om din egen kjendisstatus, eller mangel på sådan?

– Ethvert menneske med respekt for seg selv burde vite hvem jeg er. Jeg har jo vært i bar overkopp på to sider i Dagbladet. Det er det ikke mange som har, utenom DDE! Berge ler rått og ser ut til å ta det med knusende ro at folk flest ikke vet hvem han er. Men han påpeker at han synes folk som følger litt med på musikkfronten burde fått med seg navnet hans. De leser om musikere i sladderspalte, men vet ikke hvilke terningkast de fikk for den nye plata.

Motorhead & støvsuging

Selv spiller han ganske sær musikk, det innrømmer han. Men hva hører han egentlig på?

– Når jeg støvsuger hører jeg på Motorhead. Den legendariske Ace of Spades-plata. Høyt. Man må jo overdøve den jævla maskinen! Jeg er veldig glad i Red Hot Chili Peppers og Rage Against The Machine. Jeg har alltid likt det som er gammelt, da. Jeg har en bror som er syv år eldre enn meg, som har føret meg med alt fra T-Rex til Led Zeppelin. Sånt som unge i dag ikke vet eksisterer.

Norsk musikk har han også i CD-hylla. Alt fra Dimmu Borgir til Eggum. Norsk visesang som Vamp setter han høyt. Eidsvåg er en annen favoritt. De har drukket noen øl sammen, innrømmer Berge.

Flytende gull

Det er ingen tvil om at denne mannen har konsumert en del øl i sitt liv. Stemmen hans er av den typen som bare blir rære etter en solid fyllekule. Selv om han er glad i øl, påstår han at han aldri drikker seg møkkfull før han skal på scenen. I hvert fall ikke nå lenger. Men han har gjort minst en konsert der han ikke husket noe av det første settet. Det gidder han ikke nå lenger.

– Jeg har et veldig avslappet forhold til alkohol og det meste egentlig. Det vil si at folk gjør som de vil, og jeg gjør som jeg vil. Hvis jeg føler for å drikke en Farris etter en konsert å gå hjem, så gjør jeg det. Men du kan få mye pepper for det også. Sier du tilfeldigvis nei til nachspiel fordi du er trøtt og skal tidlig opp, går du plutselig fra å være helt til å være møkkamann.

Med buksa på knærne

Men Berge har mange gode fyllehistorier på lager fra sin pure ungdom. Da han dro på en ukes reise til Danmark med en kompis fikk han seg en opplevelse han sent glemmer. God og bakfull ankom de tollene. De sa de bare hadde med seg to flasker Jägermeister og en kartong sigaretter, men ble ikke trodd.

– Jeg hadde tross alt en kilometer langt hår på den tiden. Da måtte jeg pent ned med trusa og bøye meg fram.

Smårips og improvisert barnesang

Berge skal ut på en treukers turné på ungdomsskolene i Rogaland. Etter en prøvekonsert ble hjemmesiden hans bombardert av meldinger fra småjenter som sa de ville

ligge med han. Mannen har draget, han. Men hvordan var han selv som fjortis? En særing som satt på gutterommet og terpa på grep?

– Ja, og spilte banjo når andre spilte rock & roll-gitar og sånt. Så lo klassekameratene mine av meg fordi jeg var så sær. Så begynte jeg å spille ute på restauranter og pøber da jeg var femten. Da var det de som ble lange i maska.

Fin med pornobart

Han fortsatte med å spille ute på videregående. Da satt han bakerst i klasserommet med håret foran øynene og så kul ut. Og så klippet han seg.

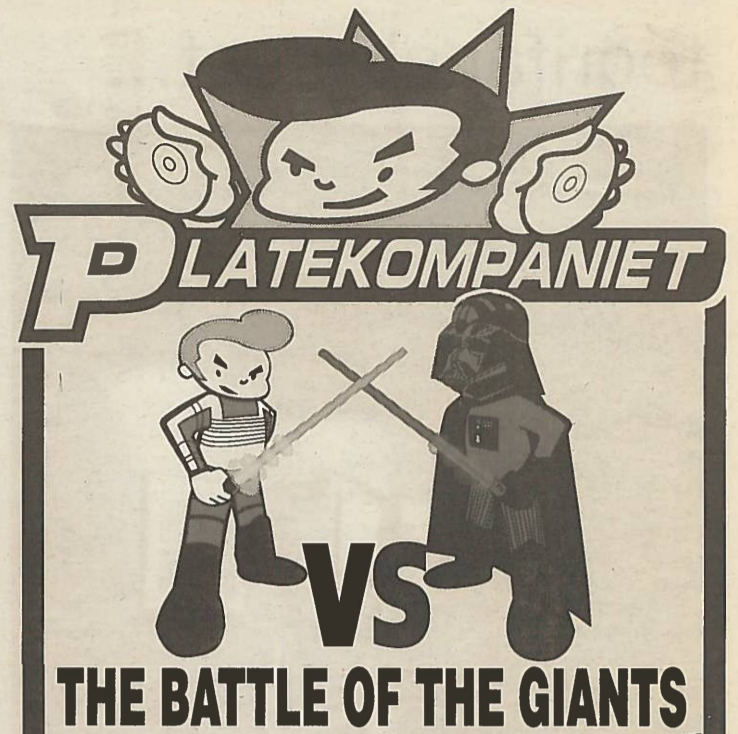
– Ja, jeg var fin med bart og hockey! Men jeg forstår ikke når det skjedde. Jeg var ikke så typisk 80-talls. Musikken likte jeg heller ikke, utenom Depeche Mode og alt det der. Det var jo litt tøft, da.

Men hvordan ble det banjo da, Berge? Hva tenkte du på?!

– Det var vel ganske enkelt fordi det var ingen andre som spilte det. Jeg begynte jo med elgitar som alle andre, og skulle være rockestjerne med en fot på monitoren.

Det var vel neppe Kari Svendsen som var det store idolet.

– Å nei nei! Hun spiller jeg ræva av! Hun kan ikke spille, hun! Men jeg var flink til å spille banjo, jeg. Var på TV og spilte og greier...

PLATEKOMPA NIETS TOPP 15

149⁵⁰/159⁰⁰

1. SILJE NERGAARD / At First Light 149⁵⁰
2. RÖYKSOPP / Melody A.M. 149⁵⁰
3. LEONARD COHEN / Ten New Songs..... 149⁵⁰
4. THE CRANBERRIES / Wake Up And Smell The Coffee. 149⁵⁰
5. ANNE GRETE PREUS / Alfabet..... 149⁵⁰
6. KYLIE MINOGUE / Fever 149⁵⁰
7. SAVOY / Reasons To Stay Indoors (Limited 2CD) ... 159⁰⁰
8. BO KASPER ORKESTER / Kaos 149⁵⁰
9. ST. GERMAIN / Tourist (2CD) 149⁵⁰
10. ELTON JOHN / Songs From The West Coast..... 149⁵⁰
11. ANDREA BOCELLI / Cieli Di Toscana..... 149⁵⁰
12. SOUNDTRACK / Moulin Rouge 149⁵⁰
13. MC MUSIC 17 149⁵⁰
14. LAMB / What Sound 149⁵⁰
15. OZZY OSBOURNE / Down To Earth 149⁵⁰

OL' BOYS VS FEMME FATALE

119⁵⁰

- BOB DYLAN / Love And Theft 119⁵⁰
- JOHN HIATT / The Tiki Bar Is Open 119⁵⁰
- NICK LOWE / The Convincer..... 119⁵⁰
- R.E.M. / Reveal 119⁵⁰
- PRINCE / The Very Best Of Prince..... 119⁵⁰
- SUZANNE VEGA / Songs In Red And Green..... 119⁵⁰
- TORI AMOS / Strange Little Girls..... 119⁵⁰
- BJÖRK / Vespertine..... 119⁵⁰
- DIANA KRALL / The Look Of Love 119⁵⁰

DECKS VS GUITARS

119⁵⁰

- GROOVE ARMADA / Goodbye Country (Hello Nightclub)..... 119⁵⁰
- FAITHLESS / Outrospective 119⁵⁰
- DJ BLACKMAIL / Goliath 9 119⁵⁰
- SPIRITUALIZED / Let It Come Down..... 119⁵⁰
- THE STROKES / Is This It 119⁵⁰
- BLACK REBEL MOTORCYCLE CLUB / B.R.M.C..... 119⁵⁰
- MOTORPSYCHO / Phanerothyme 119⁵⁰
- WHITE STRIPES / White Blood Cells 119⁵⁰

GOOD GIRLS VS BAD BOYS

119⁵⁰

- MARY J. BLIGE / No More Drama..... 119⁵⁰
- ALICIA KEYS / Songs In A Minor 119⁵⁰
- AALIYAH / Aaliyah..... 119⁵⁰
- USHER / 8701 119⁵⁰
- JAY-Z / The Black Print 119⁵⁰
- MAXWELL / Now 119⁵⁰

POP STARS VS ROCK STARS

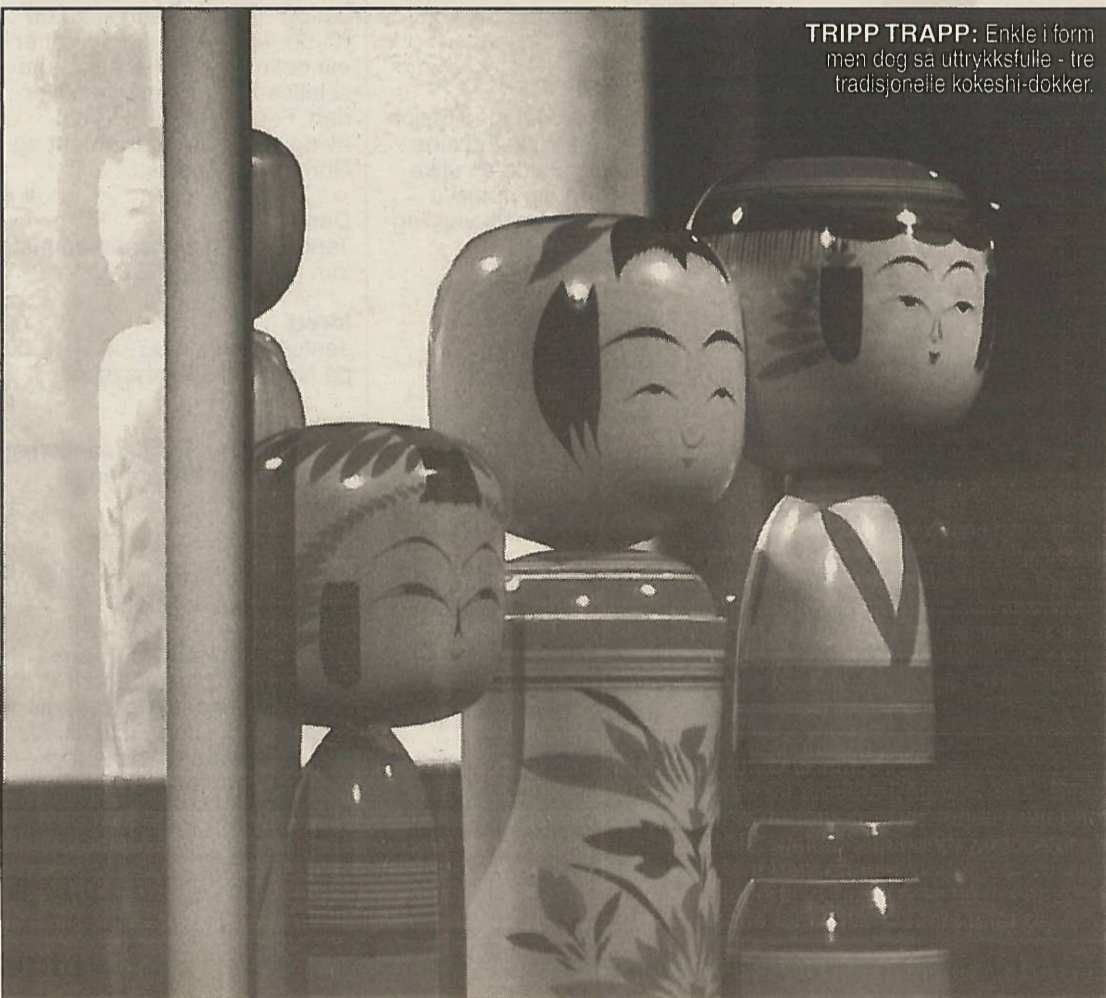
119⁵⁰

- SONDRÉ LERCHE / Faces Down..... 119⁵⁰
- MANU CHAO / Proxima Estacion Esperanza 119⁵⁰
- TRAVIS / The Invisible Band 119⁵⁰
- GORILLAZ / Gorillaz 119⁵⁰
- A CAMP / A Camp..... 119⁵⁰
- LIVE / V 119⁵⁰
- EELS / Souljacker..... 119⁵⁰
- MERCURY REV / All Is Dream 119⁵⁰
- SYSTEM OF A DOWN / Toxicity 119⁵⁰
- ALIEN ANT FARM / Anthology..... 119⁵⁰
- EMPEROR / Prometheus – The Discipline Of Fire & Demise 119⁵⁰

OSLO	BERGEN	TROMSØ
Bogstadveien 40	Torgallmenningen 5	Nerstranda senter
Byporten Shopping		
Grønland T-bane	STAVANGER	TRONDHEIM
Stortingsgaten 22	Søregata 9	Munkegata 31

www.platekompaniet.no

TRIPP TRAPP: Enkle i form men dog så uttrykksfulle - tre tradisjonelle kokeshi-dokker.

Medan vi ventar på teorifagsbygget...

NATUREN: Installert på naturens egne premissar.

Elvene strøymmer sakte. I eit rom med kun Iver Jåks sin kunst, kan tankane renne vidare. Og noko vil du nok sjå att i det o store universitetsbygget om nokre år.

Tekst KRISTIN DANIELSEN
Foto HENRIETTE BRÆNDELAND

Henta rett frå naturen. Sakralt og enkelt er det. Med Tromsøalstinden i bakgrunnen, vert det nærare. Naturen spelar på egne premissar. Og det heile veks opp frå to trebjelkar. Som frå ein sieidi, ein gammal samisk offerplass.

Genuint

Iver Jåks er ei av dei mest profilerte og kjende samiske kunstnarane. Det som kjenneteiknar kunstnaren er at skulpturane hans er laga av ubehandla materiale som er teke rett frå naturen. Som Jåks sjølv seier at når ein skjer ut ein bit frå eit tre så er det ikkje lenger eit tre. Så sant som det er sagt. Utslitingsprosessen gjer at det vert levande.

Levande

Her får intallasjonen både rom og plass med pelskledd benkar som byr oss inn og Jåks sine treutsnitt som gjer det heilt. Det interessante i denne samanhengen er kva dette kan seie oss. Jo med tinden i bakgrunnen og naturens egne kunstverk vert offerplassen levande og fornya. Det er ei kulturarv som vi verkeleg må bere med oss.

Me sjåast

Dette er noko av kunsten som kjem inn i Teorifagsbygget. Universitetet har kjøpt dette og istadan for å ha sett det inn på eit nedstøva lager, kjem det på sin rette plass i mellomtida. På den måten vert kunsten og synlegare når han kjem til sin rett i det nye bygget.

LILLE BUDDHA
Stedet for orientalske matelskere!

• STOR MENY • RIMELIGE PRISER

15 prosent rabatt ved bestilling.

Telefon 77 65 65 66 • www.lillebuddha.no
Sjøgata 25, 9008 Tromsø

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

ONSDAG 17 TORSDAG 18

Foredrag

Rike løvskoger i Nord-Norge - mellom bruk og vern, kl. 18.00, foredragsrommet, Tromsø Museum. Eit informasjons- og diskusjonsmøte arrangert av Norsk Naturvernforbund i samarbeid med Natur og Ungdom og Nordnorsk botanisk forening.

Uteliv

Kamufasje på Driv. Sikkert mykje hiv og hoi. Like billig som studentmiddagen med tunfisk og pannekaker og mangojuice til drikke.

Konsert

Det er PMF og då ein del konsertar. Kaos: Lame Ducks som er i eit landskap av ska. Gjorde glimrande konsert på Kaos under by:Larm. Visstnok ganske så hardt og upolert. Dei onde nonnene i The Carmelitz spelar punk saman med Htlr Sntzl.

Foredrag

Få med deg litt ishavshistorie. Mysteriet i Vestisen: 1952 - Ulykken som rystet nasjonen, av forfatter Arnold Farstad. På Polarmuseet kl 19.00

Revy

Ritø-revyen i Storsalen på Kulturhuset kl 18.30. Går fram til 21. oktober. Billettpris kr 140/80.

Idrett

Fiks nasen med jenteboksing på NFH kl. 17.00.

Sosialt

Homo Polaris har samling i Skapet i Hovudgården klokka 17.00.

Polar Music Festival

Driv: Sister Sonny frå Bergen, Diversion Blue og Nephilim frå byen
Blå Rock: Cumshots, Preslex og Goldfish Inc
Kaos: Beatservice aften m/ Slowpho live
Tvibit: Ex Cathedra frå Glasgow og Lame Ducks frå hovudstaden.

ONSDAG 24 TORSDAG 25

Foredrag

Kl. 19.00 presenteres *Nietzsche - Klovner for et nytt årtusen*. Gratis på Driv.

Uteliv

Kamufasje kl. 22.00. Tre tiarar og kanskje ein femmar ekstra viss du ikkje har fått tak i studentbevis

Anna

Kvar onsdag er det meditasjon i Tromsø Kulturverksted sine lokale. Det vert leidd av ulike folk og slik kan ein oppleve meditasjonar med ulik vinkling og karakter.

Foredrag

Internasjonalt seminar på Mackkjelleren kl. 20.00. *Krig og terror*, eit oppfølgingsseminar.

Litteraten med Estisk aften, med statsstipendiat og omsetjar Turid Farbregd. I Kulturhuset på Teaterkafeen kl 20.00 Kr. 50,-/30,- Arrangementet er ein del av dei baltiske statane si felles kulturmonstring i Norden. Festivalen vert støtta av deira kulturdepartement og Nordisk ministerråd.

Dans

Tango i Forskningsparken mellom kl. 20.30 og 22.30.

Idrett

Jenteboksing kl. 17.00 til 18.30 på Norges Fiskerihøyskole.

Sosialt

Homo Polaris har samankomst i Skapet ved Bodegaen kl. 17.00.

Konsert

Smell stort og høgt med Big bang på Driv kl. 22.30.

Tromsø Rock City på Kaos med Bruno, pønkeband frå Oslo med gitarist og trommis med fortid i Kung Fu Girls, No rest, fyrste brasilianske rockebandet i Tromsø og The Carmelitz.

FREDAG

19

LØRDAG

20

SØNDAG

21

MANDAG

22

TIRSDAG

23

Film

Premiere på Swordfish med John Travolta. Pupper får du også se. Fredag 19. oktober

Polar Music Festival

Driv: Prosonic Session
Blå Rock: Mormones (Lillehammer), The Nihilists (Tromsø), Thee Mono Sapiens (Tromsø)
Kaos: Ex Cathedra (Glasgow, Skottland), Drunk (Oslo), Nikkeby Lufthavn (Tromsø)
Tvibit: Sister Sonny (Bergen), Diversion Blue, (Tromsø), Nephilim (Tromsø)

Konsert

Anja Vesterheim m/ band på Barske Glæder. Samisk musikk.

Film

Tromsø Filmklubb viser Broen Tyskland 1959 på Verdenteatret, 14.30. Regi: Bernhard Wicki Medv.: Fritz Wepper, Cordula Trantow, Günter Pfitzmann, Michael Hinz, m.fl.

Utstilling

Pura Vida, fotoutstilling fra Latin-Amerika av freelancefotograf Espen Mortensen. Fram til 21.11. Opning på Driv kl. 14.00.

Polar Music Festival

Driv: Mayhem (Oslo), Vindicta (Harstad), Mørkemenn (Tromsø)
Kaos: Dipsomaniacs (Trondheim), William Hut (Bergen)
Tvibit: Mormones (Lillehammer)

Kurs

Lørdag 20. og søndag 21.10. Capoeira - helgekurs i brasiliansk kampsportdans m/instruktørene Torkjell Eira og Claudio Nor Ribeiro Silva fra *Grup Capoeira na Neve*. Tromsdalen Kulturhus Kl. 12.00-18.00 (begge dager) Kr. 200. Påmelding: HATS 77 68 46 28.

Konsert

Tafenau & Vind + Kamelens øye på KulturHuset, Lillescenen kl 21.00 Kr. 100/70. Arrangert av Tromsø Jazzklubb. Tafenau & Vind er ein del av Estlands, Latvias og Litauens felles kulturmønstring i Norden.

Fotballkamp

TIL blir slått ned i støvlane av Lyn kl. 14.00.

Utstilling

Tromsø Kunstforening stiller ut Furunes - Moen - O'Donnel - Skotnes fram til 14. oktober.

Tromsø Museum viser i perioden 30.09.01 -03.02.02 en liten eksklusiv utstilling kalt *Stille vender tanken* som består av skulptur og grafikk av Iver Jåks. I tillegg til skulpturen med samme navn som utstillingen, får vi se hele tresnittserien Homo Sapiens samlet. Her ser vi både den intense, sterke, konfronterende og provoserende kunstneren- og en kontemplativ, rolig kunstner som lar sine samiske røtter få prege sine arbeider.

Idrett

Gjer som Thomas Giertsen. Gå på jazzballett kl. 17.45 til 19.00 på Kraft. Eller få fin nase mellom kl. 16.30 og 18.00 på NFH. Der står boksing på programmet.

Workshop

Performance-workshop, Kulturhuset, Lillescenen Kl. 18.00-20.00, gratis. Påmelding: Ring Tvibit, 77 69 78 66/Mail: magne@tvibit.net. Mandag 22. - torsdag 25.10. Arr.: Tvibit/KulturHuset

Utstilling

Her er vi, fotoutstilling om det å være ung i Tromsø. Tvibit, mandag 22. - lørdag 27.10.01.

Idrett

Bueskyting på Kraft fra kl. 16.00 til 19.00.

Film

Tromsø Filmklubb viser *Leiligheten*, Frankrike 1996 på Driv kl. 21.00. Regi: Gilles Mimouni Medv.: Vincent Cassel, Monica Bellucci, Romane Bohringer, m.fl.

Dans

Klør enno? Swing på Kysten klokka 17.00.

Konsert

Verden i Tromsø presenterer Caridad Hierrezuelo, Storsalen på Kulturhuset kl 20.00 - Billettpris kr 130/80.

Utstilling

Fotoutstillinga, Havana, fra Cuba av freelancefotograf Espen Mortensen. Opning kl. 19.00 i Kulturhuset i Salongen. Fram til fredag.

FREDAG

26

LØRDAG

27

SØNDAG

28

MANDAG

29

TIRSDAG

30

Film

Premiere: *Mistanken* med Jack Nicholson regissert av Jean Penn.

Uteliv

DJ Jasmine på Driv kl. 22.00. Gratis.

Dans

Helgekurs i Hula-dans (Hawaii) med instruktør Anne Kristine Tichendorf. På The Dance kl. 20.00. Påmelding: 77 61 30 70/934 47 246. Arrangør: Tromsø Hula-klubb.

Mat

Internasjonalt torg, arrangert av Verden i Tromsø. Den gode tradisjonen med salg av mat fra nesten heile verda samt stands og salsboder finn du i tre heile etasjer på KulturHuset. Kl. 11.00 - 15.00.

Foredrag

Lørdagsuniversitetet på Driv kl 1300. *Verdensrommet - slik vi observerer det i dag*. Jan Erik Solheim, Institutt for fysikk.

Uteliv

Oppvarming til Bob Marley og "houseparty" på KulturHuset. Kl. 21.30 Teaterkafeen Karibisk dansefest med DJ fra Nordic Black Theatre. Kl. 21.30 Lillescenen "Ung i Verden i Tromsø" - HOUSEPARTY m/Øyvind, Nasra, Gudmund og gjester bl.a. estiske "Valz & Co" Kr.60/30. DJ Artic Voic på Driv kl 22.00. Rytmask Fest-aften med Bob Benoni på Barske Glæder.

Konsert/teater

Bob Marley - Uprising in Babylon By Bus kl. 20.00 i Storsalen. Dette er konsertteater med Nordic Black Theatre Billett kr 200/100.

Film

Tromsø Filmklubb viser BIFF-film. Snadder fra Bergen.

Utstilling

Tromsø Kunstforening stiller ut Furunes - Moen - O'Donnel - Skotnes fram til 14. oktober. Tromsø Museum viser i perioden 30.09.01 -03.02.02 en liten eksklusiv utstilling kalt *Stille vender tanken* som består av skulptur og grafikk av Iver Jåks. I tillegg til skulpturen med samme navn som utstillingen, får vi se hele tresnittserien Homo Sapiens samlet. Her ser vi både den intense, sterke, konfronterende og provoserende kunstneren- og en kontemplativ, rolig kunstner som lar sine samiske røtter få prege sine arbeider. Bli rød i kinna av japansk koketteri på vegen inn til Jåks si utstilling.

Friluftsliv

Snøen er over oss. Eller kanskje ikke? Kom deg iallfall ut ein tur og luft dei dyre fjellsko du aldri har brukt.

Konsert

Jazzklubben presenterer Søyr på Driv kl. 21.00. 70/80.

Idrett

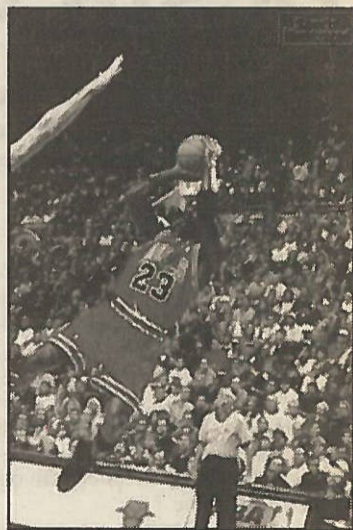
Karate på NFH fra 19.30 til 21.00. Volleyball fra kl 20.30 til kl 22.00 på Kraft.

Utstilling

Mandag 29.10 - lørdag 10.11. Litteraturpicnic - estisk, latvisk og litauisk litteratur i Universitetsbiblioteket.

Dans

Klør det i dansehælen? Dansekveld med Tromsø svingklubb kl. 20.30 på Kysten.

Idrett

Basket fra 16.00 til 16.30 på Kraft.

Teater

Riksteateret presenterer *Tommelise*. Storsalen på Kulturhuset kl 1800 - Billettpris kr 120. Arrangør: Riksteateret/ Kulturhuset

ORD I KRYSS:
Pensjonist Eli Ytterstad tok natten til hjelp for å løse Uka-kryssordet.

Foto PETER A. JAKOBSEN

Besta best i kryssord?

Etter at flesteparten av de spirende akademikerne har gitt opp, søker vi hjelp hos en gråhåret ekspert med femti års erfaring.

Tekst PETER A. JAKOBSEN

Ti dager etter avslutningen av Studentuka 2001 har ukamagasinet Hugin mottatt bare ett fåtall løsningsord på kryssordet sitt. Lokkematen i form av flotte premier til vinnerne var ikke nok til å få satt hjernecellene i sving hos potensielle unge ordkløvere. Kanskje kryssordet var for kryptisk eller rett og slett for moderne?

Kryssordseksperter kommer på banen

På bo- og servicesenteret Heracleum møtes eldre mennesker i dagtimene for å kose seg, snakke og synge. Vi oppsøker 75-åringen Eli Ytterstad, som har løst kryssord de siste femti årene. Vel vitende om at vi har med en ekspert å gjøre beslutter vi oss for å gi henne bare 24 timer til å prøve seg på de vanskelige ordene og vendingene. Eli er ikke bekymret for den korte tidsfristen.

– Jeg kan jo ta natten til hjelp, smiler hun optimistisk når vi forlater henne med et eksemplar av Hugin i hånden. Et døgn senere sitter vi igjen blant de kaffe- og kakespisende, men Eli har ikke løst kryssordet. Hva er galt?

Nøkkel i bokform

– Jeg klarte ganske mye, men skrev selvfølgelig bare ned de løsningsordene hvor jeg var sikker på at jeg hadde rett, forklarer hun og legger til at det ved mange av ordene var to-tre mulige svar eller enda flere.

– Et ord som 'grunnstoff' har jo mange mulige svar, så det er bare å gå gjennom alle rekkene, ler hun og drar videre til 'hårdivisjon (nynorsk)'. Dette ordet er helt sikkert ikke å finne i Elis Fokus Leksikon. Hun har eid det store seksbindsverket i årevis, og spesielt det siste bindet, et tynt bind kallet Nøkkelbindet, har vært svært nyttig gjennom årene.

– Her finner man alle synonymer, så den har ofte hjulpet meg mer enn de andre tykke bindene, poengterer Eli, før hun igjen vender de vennlige øyne mot de vriene ordene.

Øvelse gjør mester

Men hva er en god taktikk til kryssordsløsning?

– Hvis du skal finne løsningsordene, er alt nødt til å være rett, ellers blir det rot, understreker hun, og vi tenker med skrekk tilbake på de gamle regneheftene våre. Eli mener det ikke er nok å ha mye

generell viten når man skal knekke ordgåtene. Man må vite noe om måten kryssord fungerer på. Allikevel synes hun ikke kryssord er noe å være redd for.

– Mange sier de kan ikke løse kryssord, men som regel er det ikke fordi de mangler ord, det krever bare litt øvelse.

Gymnastikk for hjernen

Men har kryssordsløsning noe å lære den kunnskapssultne ungdommen?

– Man lærer jo en masse om ordene når man slår dem opp, det er den rene hjernetrimmen, smiler Eli og bemerker at hun har løst kryssord på sengen i alle år.

– Om kvelden begynner tankene å vandre, men når man løser kryssord tenker man bare på det. Og så er det god sovemedisin, slår hun fast, og det lyder som en god oppskrift for eksamensnervøse studenter.

Finurlig

Vi vender tilbake til Hugin-kryssordet en siste gang.

– Nei, det er virkelig finurlig, men det står det jo her også, utbryter hun og peker på overskriften: Hugins særdeles vanskelige kryssord.

En ekspert har kastet inn håndkleet og vi kan forlate arenaen med en viss oppreisning på vegne av våre medstudenter.

Selvdisiplin søkes

Jeg har lett overalt. Den er verken under senga, i skittentøyet eller bak kommoden. Jeg har til og med ringt hittegodsavdelingen på Tromsbuss. Men nei. Den er ganske enkelt borte. Helvete.

Tekst SILJE HAUKLAND RYVOLD

Typisk. Du mister selvsagt alltid det du trenger mest. Eksamen nærmer seg like fort som en fallende bombe, og hva gjør jeg? Jo, jeg gjesper sakte. Kræsjet kommer til å bli fatalt. Jeg kommer til å falle like langt og fort som Niagarafossen idet de pertentlige, kaffedrikkende og rynkete skravlebøttene erklærer at det er åtte timer igjen fra *nuh*. Grøss.

Tanken slår meg temmelig ofte. Jeg er smertelig klar over tingenes begredelige tilstand. Saken er den at der det ville ha vært på sin plass å brette sammen avisa og gå med bestemte skritt mot lesesalen, er jeg i stedet svært nøye med å få med meg alle detaljene i statsbudsjettet. Det ble plutselig veeeldig interessant, nemlig. Omtrent like plutselig som det ble uimotståelig fristende å vaske badet. Pussig.

Jeg kan ikke gå forbi kantina engang uten å falle for fristelsen for enda en kopp kaffe. Det hadde for så vidt vært tilgivelig, hadde det ikke vært for at jeg ikke kom meg opp før ett.

Det verste er selvsagt alle disse plikttoppfyllende skapningene som faktisk sitter pal med bøkene oppslått klokka åtte null null. Og som sitter der uavbrutt i dyp konsentrasjon inntil de beslutter å forære seg selv en ett-kvarters lunsjpause. Dobbelgrøss.

Jeg fatter det ikke. Jeg er sikker på jeg hadde den i går. Eller var det i februar? Uansett. Tips ønskes.

Bill.mrk. *det går alltid bra til slutt.*